

Γραφείο Οικονομικών και Εμπορικών Υποθέσεων
Πρεσβεία της Ελλάδος στη Μαδρίτη

**Δελτίο Οικονομικών και Επιχειρηματικών
Εξελίξεων στην Ισπανία**

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2024

Επιμέλεια-σύνταξη:

Παντελής Γκάσιος
Χριστίνα Οικονόμου
Αριάδνη Κορμαλή

Ανδα. Dr. Arce 24-28002 Μαδρίτη, <https://www.agora.mfa.gr/ta-grafeia-oikonomikon-emporikon-upotheseon/grafeia-ana-xora/office/840>, ecocom-madrid@mfa.gr

Πληθωρισμός Σεπτεμβρίου 2024 στην Ισπανία

Σύμφωνα με τα προσωρινά στοιχεία που δημοσίευσε το Εθνικό Ινστιτούτο Στατιστικής (INE), ο εναρμονισμένος δείκτης τιμών καταναλωτή στην Ισπανία μειώθηκε τον Σεπτέμβριο τ.ε. κατά οκτώ δέκατα της ποσοστιαίας μονάδας, στο 1,5%, σε σύγκριση με τον Αύγουστο τ.ε. σημειώνοντας έτσι το χαμηλότερο επίπεδο των τελευταίων τριών ετών (από τον Μάρτιο του 2021) και καταγράφοντας πτώση για τέσσερις διαδοχικούς μήνες σε ετήσια βάση. Οικονομικοί αναλυτές εξηγούν ότι εν λόγω πτώση, η οποία στην πραγματικότητα είναι ακόμη μεγαλύτερη από τις αρχικές προβλέψεις, οφείλεται κυρίως στα φθηνότερα καύσιμα και στη σταθεροποίηση του κόστους στην αλυσίδα παραγωγής τροφίμων. Ο δομικός πληθωρισμός, ο οποίος δεν περιλαμβάνει τα φρέσκα τρόφιμα και την ενέργεια, μειώθηκε κατά τρία δέκατα της ποσοστιαίας μονάδας, στο 2,4%.

Επιπροσθέτως, σύμφωνα με τα νέα στοιχεία του INE, το ΑΕΠ για το α' τρίμηνο τ.ε. αυξήθηκε κατά 0,9%, ένα δέκατο περισσότερο από ό,τι αναμενόταν, συγκριτικά με τον περασμένο Ιούνιο. Εν λόγω απόδοση συνεχίστηκε και το δεύτερο τρίμηνο, με αύξηση 0,8%. Με αυτόν τον τρόπο, ο ετήσιος ρυθμός αύξησης επιταχύνεται στο 3,1%, έξι δέκατα περισσότερο συγκριτικά με το προηγούμενο τρίμηνο όπου καταγράφηκε ρυθμός 2,5%. Σύμφωνα με πηγές ισπανικού Υπουργείου Οικονομίας, αυτή η προσαρμογή επιβεβαιώνει την

δυναμική της ισπανικής οικονομίας, η οποία «συνεχίζει να ξεχωρίζει για την ισορροπημένη ανάπτυξη, που οδηγείται τόσο από την εγχώρια όσο και από την εξωτερική ζήτηση». Στην πραγματικότητα, η εγχώρια ζήτηση συνέβαλε κατά 2,4 μονάδες στο ΑΕΠ, ενώ η εξωτερική ζήτηση συνέβαλε κατά 0,7 μονάδες. Εκπρόσωποι του Υπουργείου Οικονομίας τονίζουν ότι, με αυτά τα στοιχεία, η Ισπανία εδραιώνεται ως μία από τις πιο δυναμικές οικονομίες στην ευρωζώνη, σημειώνοντας ανάπτυξη τέσσερις φορές υψηλότερη από τον ευρωπαϊκό μέσο όρο και με τον πληθωρισμό του Σεπτεμβρίου να είναι ακόμη χαμηλότερος από τον στόχο του 2% που έχει θέσει η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα.

Εν αναμονή των τελικών επικαιροποιημένων στοιχείων από το INE στα μέσα Οκτωβρίου, αναλυτές διευκρινίζουν ότι τα καύσιμα είναι ο κύριος μοχλός της συνεχούς μείωσης του Δείκτη Τιμών Καταναλωτή (ΔΤΚ), με την τιμή τους να έχει μειωθεί κατά περίπου 5% σε σύγκριση με τον Αύγουστο τ.ε. Σημειώνεται ότι τόσο η τιμή του ντίζελ όσο και της βενζίνης έχει μειωθεί κατά 13% σε σύγκριση με τον Σεπτέμβριο του περασμένου έτους (σύμφωνα με το Ινστιτούτο Οικονομικής Ανάλυσης Complutense - ICAE), ενώ τα προϊόντα αυτών είναι επίσης περίπου 4% πιο προσιτά σε σύγκριση με τον Αύγουστο τ.ε. Η μείωση των τιμών των καυσίμων είχε επίσης σημαντικό αντίκτυπο στην αλυσίδα παραγωγής τροφίμων, έναν άλλο καθοριστικό παράγοντα για τη συγκράτηση του πληθωρισμού, αποτυπώνοντας θετικό

επίσης αντίκτυπο στο καλάθι αγορών του καταναλωτή.

Από την άλλη πλευρά σημειώνεται ότι, εξαιρώντας τις πιο ευμετάβλητες συνιστώσες (όπως τα νωπά τρόφιμα και η ενέργεια) ο πυρήνας του πληθωρισμού αντανακλά καλύτερα τις διαρθρωτικές πιέσεις της οικονομίας και εν προκειμένω ο τομέας των υπηρεσιών παρουσιάζεται ως η κύρια κινητήρια δύναμη πληθωριστικής πίεσης. Η άφιξη εκατομμυρίων τουριστών στη χώρα έχει δημιουργήσει αύξηση της ζήτησης σε τομείς όπως η εστίαση, η διαμονή και οι μεταφορές, αυξάνοντας έτσι τις τιμές τους μέχρι στιγμής για το τ.ε. Μόνο τον Αύγουστο, οι πτήσεις εσωτερικού ανέκαμψαν κατά 21% σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος, ενώ τα εγχώρια τουριστικά πακέτα αυξήθηκαν κατά 12% και οι θαλάσσιες μεταφορές επιβατών, κυρίως κρουαζιερόπλοιων, ανατιμήθηκαν κατά 14%. Εν λόγω απόδοση των υπηρεσιών, ειδικά σε μια οικονομία τόσο εξαρτημένη από αυτές όσο αυτή της Ισπανίας, συνέβαλε στη διατήρηση της πτωτικής αντίστασης του πυρήνα του πληθωρισμού. Οι αναλυτές πιστεύουν ότι ο τομέας είναι πιθανό να συνεχίσει να αποτελεί σημαντικό πληθωριστικό παράγοντα, παρά το γεγονός ότι η καλοκαιρινή περίοδος έχει παρέλθει. Στην πραγματικότητα, στις τελευταίες προβλέψεις της, η Τράπεζα της Ισπανίας υπολόγισε ότι ο δομικός πληθωρισμός θα κλείσει το έτος στο 2,8% και στη συνέχεια θα μειωθεί στο 2,2% το 2025.

Χρηματιστήριο

Ο χρηματιστηριακός δείκτης IBEX35 έκλεισε το Σεπτέμβριο στις 11.877,30 μονάδες, καταγράφοντας μηνιαία αύξηση της τάξεως του 4,2% έναντι των 11.401,90 μονάδων στο τέλος Αυγούστου. Σε ετήσια βάση, ο δείκτης IBEX35 εμφανίζεται αυξημένος κατά 27,4%, ενώ σε τριμηνιαία βάση έχει καταγράψει άνοδο της τάξεως του 8,5%.

Στοιχεία ανεργίας για τον Αύγουστο 2024 στην Ισπανία

Σύμφωνα με τα στοιχεία που δημοσιεύθηκαν από το ισπανικό Υπουργείο Εργασίας, η καταγεγραμμένη ανεργία αυξήθηκε κατά 21.884 ανέργους τον Αύγουστο τ.ε. στην Ισπανία (0,86% σε σχέση με τον προηγούμενο μήνα), ενώ πρόκειται για την μικρότερη αύξηση που καταγράφεται κατά τη διάρκεια μηνός Αυγούστου από το 2016. Ο συνολικός αριθμός των ανέργων ανέρχεται σε 2.572.121 άτομα, ο χαμηλότερος για τον μήνα Αύγουστο από το έτος 2008. Σύμφωνα με τα στοιχεία του Υπουργείου Εργασίας, συνολικά τους τελευταίους 12 μήνες η ανεργία έχει μειωθεί κατά 130.579 άτομα (-4,8%).

Σύμφωνα εξάλλου με τα στοιχεία που δημοσίευσε το Υπουργείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων, ο αριθμός συνεισφερόντων εργαζομένων τον Αύγουστο τ.ε. μειώθηκε σε 21.189.402 άτομα έναντι 21.383.106 τον Ιούλιο, γεγονός που ερμηνεύεται ως απώλεια 193.704 θέσεων εργασίας (πτώση του αριθμού ασφαλισμένων κατά 0,91%). Σε σύγκριση με τον αντίστοιχο αριθμό του

Αυγούστου 2023, ο αριθμός των εγγεγραμμένων συνεισφερόντων στο σύστημα παρουσιάζει αύξηση της τάξεως των 482.902 ατόμων (+2,33%). Οι θέσεις εργασίας εκτιμάται πως «χάθηκαν» σε σύγκριση με τον Ιούλιο στους κλάδους εκπαίδευσης, ψυχαγωγικών δραστηριοτήτων και γεωργίας, καθώς και στους αυτοαπασχολούμενους και τις οικιακές βοηθούς, ενώ αντιθέτως, αυξήθηκε ο αριθμός ασφαλισμένων στους κλάδους υγείας, κοινωνικών υπηρεσιών και κατασκευών.

Ανά τομέα δραστηριότητας, η καταγεγραμμένη ανεργία σε σχέση με τον προηγούμενο μήνα μειώθηκε στον αγροτικό τομέα κατά 2.337 άτομα (-2,6%), ενώ στην κατηγορία αναζητούντων εργασία χωρίς προηγούμενη απασχόληση καταγράφηκε μείωση κατά 3.150 άτομα (-1,33%). Αύξηση ανεργίας καταγράφηκε στον τομέα των υπηρεσιών κατά 20.189 άτομα (+1,11%), στον κατασκευαστικό τομέα κατά 4.187 άτομα (+2,11%) και στη βιομηχανία κατά 2.995 άτομα (+1,5%). Η ανεργία των γυναικών αυξήθηκε κατά 10.913 άτομα (+0,71%) και ανέρχεται συνολικά σε 1.550.658 άνεργες. Σε σύγκριση με τον Αύγουστο του 2023, η ανεργία των γυναικών μειώθηκε κατά 78.783 άτομα (-4,83%). Η ανεργία των ανδρών αυξήθηκε κατά 10.971 άτομα (1,09%) και ανήλθε σε 1.021.463 εγγεγραμμένους άνεργους. Η ανεργία μεταξύ των νέων κάτω των 25 ετών αυξήθηκε τον Αύγουστο τ.ε. κατά 2.186 άτομα (+1,25%) σε σύγκριση με τον προηγούμενο μήνα και

ανήλθε συνολικά σε 177.112 άνεργους. Σημειώνεται ειδικότερα ότι εν λόγω υποκατηγορία έχει πλέον συσσωρεύσει 40 συνεχόμενους μήνες πτώσης από έτος σε έτος.

Σε επίπεδο Αυτόνομων Κοινοτήτων, η καταγεγραμμένη ανεργία μειώθηκε τον μήνα Αύγουστο σε τέσσερις Αυτόνομες Κοινότητες, με τις μεγαλύτερες μειώσεις σε απόλυτους αριθμούς να σημειώνονται στις Κανάριες Νήσους, την Εστρεμαδούρα, τη Λα Ριόχα, την Κανταβρία. Από την άλλη, οι περισσότερες θέσεις απασχόλησης τον Αύγουστο «χάθηκαν» στην Αυτόνομη Κοινότητα της Καταλονίας.

Σε ό,τι αφορά τις συμβάσεις εργασίας, ο συνολικός αριθμός των συμβάσεων που καταχωρήθηκαν κατά το μήνα Αύγουστο ήταν 1.040.159. Από το σύνολο αυτό, έχουν καταγραφεί 389.735 συμβάσεις εργασίας αορίστου χρόνου (ήτοι το 37,47% του συνόλου των συμβάσεων) και 650.424 συμβάσεις ορισμένου χρόνου (-2,91% λιγότερες συμβάσεις από τον ίδιο μήνα του προηγούμενου έτους).

Τέλος αναφορικά με τις παροχές ανεργίας μηνός Ιουλίου, οι υφιστάμενοι δικαιούχοι στο τέλος του μήνα ήταν 1.804.488 (αύξηση κατά 1,4% σε ετήσια βάση), με το ποσοστό κάλυψης να ανέρχεται στο 75,55%. Η μέση μηνιαία δαπάνη ανά δικαιούχο, μη συμπεριλαμβανομένης της γεωργικής επιδότησης στην Ανδαλουσία και την Εστρεμαδούρα, τον Ιούλιο του 2024 ήταν 1.062,8 ευρώ, ποσό που αντιπροσωπεύει

αύξηση σε σχέση με τον ίδιο μήνα του προηγούμενου έτους κατά 41,6 ευρώ (4,1%). Η συνολική επένδυση σε εν λόγω παροχές τον Ιούλιο του 2024 ανήλθε σε 1,9 δισ. ευρώ.

Τουριστικές ροές στην Ισπανία – Ιούλιος 2024

Σύμφωνα με πλέον πρόσφατα στοιχεία του ισπανικού Εθνικού Ινστιτούτου Στατιστικής (INE), 10,85 εκατ. τουρίστες από το εξωτερικό επισκέφθηκαν την Ισπανία τον μήνα Ιούλιο τ.ε., κατά 7,3% περισσότεροι από τον Ιούλιο του 2023 και καταγράφοντας την ιστορικά καλύτερη επίδοση για μήνα Ιούλιο. Ο συνολικός αριθμός τουριστών που επισκέφθηκαν την Ισπανία το επτάμηνο 2024 ανήλθε σε 53,4 εκατ. άτομα (+12%). Επιπλέον, σύμφωνα με τα στοιχεία της σχετικής έρευνας τουριστικών δαπανών του Ινστιτούτου (Encuesta de Gasto Turístico - EGATUR), οι ξένοι επισκέπτες δαπάνησαν συνολικά 15,53 δισ. ευρώ τον Ιούλιο στην Ισπανία, ποσό που αντιπροσωπεύει αύξηση των τουριστικών εσόδων της τάξεως του 12% σε σύγκριση με τον περσινό Ιούλιο και νέο ιστορικά υψηλό μηνιαίο επίπεδο εσόδων. Σε βάση επταμήνου 2024, τα τουριστικά έσοδα αυξήθηκαν κατά 18%, φθάνοντας 71,12 δισ. ευρώ. Περαιτέρω, υπολογίζεται ότι κάθε επισκέπτης δαπάνησε κατά μέσο όρο 1.432 ευρώ, κατά 4,3% περισσότερο από πέρυσι, με τη μέση διάρκεια παραμονής να υπολογίζεται σε 6 ημέρες. Το Ηνωμένο Βασίλειο βρίσκεται στην κορυφή της λίστας των χωρών προέλευσης ξένων τουριστών που επισκέφθηκαν την Ισπανία

τον Ιούλιο τ.ε., με λίγο περισσότερες από 2 εκατ. αφίξεις και αύξηση 2,6% σε σύγκριση με τον ίδιο μήνα του 2023. Ακολουθεί η Γαλλία με 1,6 εκατ. αφίξεις (κατά 3,4% περισσότερες από ό,τι πριν από ένα χρόνο), ενώ στην τρίτη θέση έπεσε η Γερμανία, με 1,25 εκατ. αφίξεις (αύξηση 6,5% σε σχέση με τον Ιούλιο 2023). Όσον αφορά το επίπεδο των δαπανών, οι τουρίστες από το Ηνωμένο Βασίλειο δαπάνησαν 2,85 δισ. ευρώ τον Ιούλιο (αύξηση 10,3%). Η δεύτερη χώρα σε δαπάνες ήταν η Γερμανία, οι τουρίστες της οποίας δαπάνησαν 1,67 δισ. ευρώ (αύξηση 16,7% σε σύγκριση με τον Ιούλιο 2023), ενώ στην τρίτη θέση βρέθηκε η Γαλλία, με δαπάνες 1,5 δισ. ευρώ και αντίστοιχη αύξηση της τάξεως του 1,5%. Συνολικά κατά το πρώτο επτάμηνο του 2024, το Ηνωμένο Βασίλειο ήταν η χώρα με τις υψηλότερες σωρευτικά τουριστικές δαπάνες στην Ισπανία (12,73 δισ. ευρώ, 17,9% επί του συνόλου), ενώ ακολουθούν η Γερμανία (8,64 δισ. ευρώ, 12,2% του συνόλου) και η Γαλλία (5,71 δισ. ευρώ, 8% του συνόλου).

Η Μαδρίτη ήταν η Αυτόνομη Κοινότητα με την υψηλότερη ετήσια αύξηση σε αφίξεις τουριστών τον Ιούλιο (+11,91%), ακολουθούμενη από την Βαλένθια (+10,83%). Τους πρώτους επτά μήνες του 2024, οι Αυτόνομες Κοινότητες που δέχθηκαν τους περισσότερους τουρίστες ήταν η Καταλονία (11,46 εκατ. αφίξεις και αύξηση 10,5% σε σύγκριση με την ίδια περίοδο το 2023), οι Βαlearίδες Νήσοι (8,71 εκατ. αφίξεις, και αύξηση 7%) και οι Κανάριες Νήσοι (8,7 εκατ. αφίξεις και αύξηση 10,3%).

Οι Αυτόνομες Κοινότητες προορισμού με το μεγαλύτερο βάρος στις τουριστικές δαπάνες τον Ιούλιο τ.ε. ήταν οι Βαlearίδες Νήσοι (με αύξηση 16,2%, σε 3,78 δισ. ευρώ), η Καταλονία (αύξηση 2,1% σε 3,13 δισ. ευρώ), Βαλένθια (αύξηση 20,1% σε 2,06 δισ. ευρώ), η Ανδαλουσία (με αύξηση 10,3% σε 2,03 δισ. ευρώ) και οι Κανάριες Νήσοι (με αύξηση 5% σε 1,95 δισ. ευρώ). Τους πρώτους επτά μήνες του 2024, οι Αυτόνομες Κοινότητες με τις υψηλότερες σωρευτικά τουριστικές δαπάνες ήταν η Καταλονία (13,44 δισ. ευρώ, 18,9% του συνόλου), οι Κανάριες Νήσοι (13,02 δισ. ευρώ, 18,3% του συνόλου), οι Βαlearίδες Νήσοι (11,11 δισ. ευρώ, 15,6% του συνόλου) και η Ανδαλουσία (10,31 δισ. ευρώ, 14,5% του συνόλου).

Ισπανός Υπουργός Βιομηχανίας και Τουρισμού, κ. Jordi Hereu, τόνισε σε δηλώσεις του ότι το αξιοσημείωτο εν λόγω δημοσιευθέντων στοιχείων είναι η αύξηση της μέσης δαπάνης ανά επισκέπτη, «επιβεβαιώνει ότι ο τουρισμός, χάρη στην προσπάθεια και το έργο όλων, συνεχίζει να κινεί την οικονομία της χώρας, δημιουργώντας πλούτο και απασχόληση στον κλάδο».

Διορισμός Ισπανού Υπουργού Ψηφιακού Μετασχηματισμού, José Luis Escrivá, στην θέση του Διοικητή της Τράπεζας της Ισπανίας

Ισπανός Πρόεδρος της Κυβέρνησης, Pedro Sánchez, αποφάσισε να προχωρήσει στον διορισμό του Υπουργού Ψηφιακού Μετασχηματισμού και Δημόσιας Λειτουργίας,

José Luis Escrivá, στην θέση του Διοικητή της Τράπεζας της Ισπανίας, παρά τις έντονες επικρίσεις από πλευράς Λαϊκού Κόμματος (PP). Σύμφωνα με ισπανικές πηγές, εν λόγω επιλογή αποτελεί προσωπική απόφαση του κ. Sánchez, παρά τις προειδοποιήσεις και τις αμφιβολίες που αντιπολίτευση προέβαλε ως προς τον πιθανό αντίκτυπο που θα έχει ο διορισμός στην αξιοπιστία και τη φήμη του χρηματοπιστωτικού ιδρύματος. Επισημαίνεται δε ότι η Κυβερνητική Εκπρόσωπος, Pilar Alegria, απέφυγε να επιβεβαιώσει, μετά τη σύγκληση του Υπουργικού Συμβουλίου, εν λόγω διορισμό.

Ισπανός Υπουργός Οικονομίας, Carlos Cuerdo, αναμένεται να υπερασπιστεί την καταλληλότητα του διορισμού κ. Escrivá στο Κογκρέσο των Αντιπροσώπων, την στιγμή που ο ηγέτης του PP, Alberto Núñez Feijóo, εξέφρασε ήδη την αντίθεσή του, υποστηρίζοντας ότι τίθεται σε κίνδυνο η αξιοπιστία του φορέα. Ταυτόχρονα εκπρόσωποι του PP στο Κογκρέσο επανέλαβαν ότι, αν η εκτελεστική εξουσία δεν παρουσιάσει εναλλακτική επιλογή για την θέση του Διοικητή, το Λαϊκό Κόμμα δεν πρόκειται να διαπραγματευτεί την υποψηφιότητα του Υποδιοικητή, όπως συνηθίζεται στην ανανέωση των θέσεων της Τράπεζας της Ισπανίας. Υπενθυμίζεται ότι η νομοθεσία για την αυτονομία της Τράπεζας της Ισπανίας ορίζει ότι ο Διοικητής διορίζεται από τον Βασιλιά μετά από πρόταση του Προέδρου της Κυβέρνησης, ενώ παράλληλα η «άγραφη παράδοση» υπαγορεύει ότι το

κόμμα της αξιωματικής αντιπολίτευσης αποφασίζει το όνομα του Υποδιοικητή, σε ένα κλίμα ευρείας συναίνεσης, κάτι που όπως διαφαίνεται εν προκειμένω παρουσιάζει σοβαρές δυσχέρειες.

Πηγές εντός του θεσμού, φέρονται να έχουν επίσης υποστηρίξει ότι κ. Escrivá δεν είναι ο προτιμώμενος υποψήφιος για την ηγεσία του Οργανισμού, την στιγμή που ισπανική Κυβέρνηση επιμένει ότι είναι το ιδανικό πρόσωπο για τη θέση, τονίζοντας την εκτεταμένη εμπειρία του στον χρηματοπιστωτικό τομέα και τη θητεία του σε θεσμούς όπως η ίδια η Τράπεζα της Ισπανίας (Υπηρεσία Ερευνών), η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα και η Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσιονομικής Ευθύνης.

Πορεία υιοθέτησης ισπανικού προϋπολογισμού έτους 2025

Σύμφωνα με εκτιμήσεις εδώ έγκυρων οικονομικών αναλυτών, κατά τη διαδικασία έγκρισης και υιοθέτησης του γενικού προϋπολογισμού του Κράτους για το οικονομικό έτος 2025 η ισπανική Κυβέρνηση διαθέτει σαφές χρονολογικό όριο προκειμένου να παρουσιάσει το σχέδιο προϋπολογισμού στο Κογκρέσο των Αντιπροσώπων ώστε να ξεκινήσει μια «επίπονη» διαδικασία διαπραγμάτευσης με τα κόμματα του κυβερνητικού συνασπισμού και της αντιπολίτευσης, διαδικασία η οποία θα καταλήξει είτε στην έγκριση του προϋπολογισμού ή, ελλείψει αυτής, στην παράταση του προϋπολογισμού του

προηγούμενου έτος, που σημαίνει ουσιαστικά δεύτερη παράταση του προϋπολογισμού του 2023. Δεδομένου ότι ο στόχος του Υπουργείου Οικονομικών είναι να εγκριθεί ο προϋπολογισμός και συνεπώς η δημοσιονομική πολιτική της Κυβέρνησης για το 2025 πριν από τις 31/12/2024, σύμφωνα με το ισπανικό Σύνταγμα, η Κυβέρνηση πρέπει να υποβάλει το σχέδιο προϋπολογισμού στο Κογκρέσο τουλάχιστον τρεις μήνες πριν από τη λήξη ισχύος του προϋπολογισμού του προηγούμενου έτους, ήτοι το αργότερο έως το τέλος Σεπτεμβρίου ή τις αρχές Οκτωβρίου.

Αν και η ισπανική Κυβέρνηση έχει ήδη σημειώσει σημαντική πρόοδο στην προετοιμασία του «σκελετού» του προϋπολογισμού, η πορεία προς την έγκριση από το Κογκρέσο βρίθεται προκλήσεων, καθώς προτού μπορέσει να παρουσιαστεί το σχέδιο του προϋπολογισμού, η Κυβέρνηση πρέπει να λάβει την υποστήριξη των πολιτικών σχηματισμών για να εγκρίνει το «πρόγραμμα δημοσιονομικής σταθερότητας», δηλαδή την εισηγητική έκθεση που καθορίζει τους στόχους και τις γενικές γραμμές πάνω στις οποίες κτίζεται ο προϋπολογισμός. Η εν λόγω υποστήριξη φαίνεται δύσκολη, δεδομένου ότι ήδη τον παρελθόντα Ιούλιο η πρώτη εκδοχή του εν λόγω «προγράμματος» απορρίφθηκε λόγω έλλειψης υποστήριξης από το Κογκρέσο, καθώς το καταλανικό κόμμα Junts που θεωρητικά στηρίζει τον κυβερνητικό συνασπισμό αποφάσισε την τελευταία στιγμή να το καταψηφίσει. Σημειώνεται ότι η Κυβέρνηση έχει ήδη θέσει ως όριο μη

χρηματοοικονομικών δαπανών τα 195,353 δισ. ευρώ (μη συμπεριλαμβανομένων των ευρωπαϊκών κονδυλίων), που αντιπροσωπεύει αύξηση 3,2% σε σχέση με το προηγούμενο έτος, όριο που αποτελεί στόχο-κλειδί προκειμένου να μπορέσει η χώρα να μειώσει το δημοσιονομικό της έλλειμμα στο 2,5% του ΑΕΠ το 2025, συμμορφούμενη με τις νέες δημοσιονομικές απαιτήσεις της Ε.Ε.

Η αποτυχία της ψηφοφορίας του Ιουλίου ανάγκασε το Υπουργείο Οικονομικών να αναδιαμορφώσει τις πολιτικές διαπραγματεύσεις για την έγκριση του προϋπολογισμού, γεγονός που έχει προκαλέσει σημαντικές καθυστερήσεις και «πίεση» στο χρονοδιάγραμμα έγκρισης. Η Κυβέρνηση θα πρέπει να εξασφαλίσει την ευνοϊκή ψήφο όλων των πολιτικών σχηματισμών που απαρτίζουν τον κυβερνητικό συνασπισμό, συμπεριλαμβανομένων των κομμάτων Junts και Esquerra Republicana (ERC), τα οποία συνδέουν την στάση που θα ακολουθήσουν με συγκεκριμένα οικονομικά αιτήματα για την Καταλονία, προκαλώντας αντιδράσεις και σε άλλα μικρά κόμματα του κυβερνητικού συνασπισμού, συγκεκριμένα των BNG από την Γαλικία και CC από τις Κανάριες Νήσους που εξέφρασαν δυσφορία για ενδεχόμενη προνομιακή μεταχείριση προς την Καταλονία, εξαρτώντας και εκείνα την στάση τους από βελτιώσεις που θα πραγματοποιήσει η Κυβέρνηση στις εν λόγω Αυτόνομες Κοινότητες. Επιπλέον, αριστερός πολιτικός σχηματισμός Unidas Podemos έχει

προειδοποιήσει ότι δεν θα στηρίξει προϋπολογισμό που περιλαμβάνει αυξήσεις στις αμυντικές δαπάνες ή περικοπές σε κοινωνικούς τομείς.

Εφ' όσον η Κυβέρνηση παρουσιάσει εμπρόθεσμα το προσχέδιο προϋπολογισμού στο Κογκρέσο, αναμένεται, όπως προαναφέρθηκε, να ξεκινήσει η κοινοβουλευτική του επεξεργασία, η οποία συνήθως διαρκεί περίπου τρεις μήνες, με συζήτηση και ψήφιση τροπολογιών που ενδεχομένως υποβληθούν από τις κοινοβουλευτικές ομάδες, διαδικασία που μπορεί να αποδειχθεί ιδιαίτερα μακρά, ιδιαίτερα εφ' όσον η υποστήριξη των κυβερνητικών εταίρων δεν είναι εξ αρχής εξασφαλισμένη. Επιπλέον, η Γερουσία έχει δυνατότητα άσκησης βέτο στο σχέδιο προϋπολογισμού, κάτι που, εφ' όσον συμβεί, θα προσθέσει πρόσθετες καθυστερήσεις στη διαδικασία. Όπως αναφέρουν εδώ οικονομικοί αναλυτές, εάν η Κυβέρνηση δεν μπορέσει να εξασφαλίσει έγκαιρη έγκριση του προϋπολογισμού, θα αναγκαστεί να παρατείνει για ακόμη έναν χρόνο τον προϋπολογισμό του 2023, όπως και πέρυσι, καθώς η νομοθεσία περί δημοσιονομικής σταθερότητας ορίζει ότι «εφ' όσον δεν εγκριθεί νέος προϋπολογισμός πριν από την 1η Ιανουαρίου του νέου οικονομικού έτους, ο προϋπολογισμός του προηγούμενου έτους παρατείνεται αυτόματα». Κάτι τέτοιο θα σημαίνει ότι η ισπανική Κυβέρνηση θα συνεχίσει να διαχειρίζεται προϋπολογισμό προηγούμενων ετών, γεγονός που θα

περιορίσει σημαντικά -για δεύτερο συνεχές έτος- την ικανότητά της δημοσιονομικών ελιγμών για την εφαρμογή νέων πολιτικών ή την προσαρμογή στις οικονομικές αλλαγές. Μια σημαντική πτυχή του προϋπολογισμού του 2025 είναι ότι θα είναι ο πρώτος που θα πρέπει να εφαρμοστεί με βάση και σε εναρμόνιση με τους νέους ευρωπαϊκούς δημοσιονομικούς κανόνες, οι οποίοι δίνουν προτεραιότητα στη βιωσιμότητα των δημόσιων δαπανών μεσοπρόθεσμα, αντί της αποκλειστικής επικέντρωσης στους στόχους του ελλείμματος.

Επένδυση του Ομίλου Aegean Airlines στην ισπανική αεροπορική εταιρεία Volotea

Ο ελληνικός αερομεταφορικός Όμιλος Aegean Airlines ανακοίνωσε επένδυση ύψους €25 εκατ. στην ισπανική αεροπορική εταιρεία χαμηλού κόστους Volotea, η οποία εδρεύει στην Βαρκελώνη. Η Volotea, η οποία ξεκίνησε τη λειτουργία της το 2012, διαθέτει 22 επιχειρησιακές βάσεις κυρίως στη Γαλλία, την Ιταλία και την Ισπανία, καλύπτοντας περισσότερα από 450 δρομολόγια, ενώ το 2023 η αεροπορική εταιρεία μετέφερε 10,3 εκατ. επιβάτες με στόλο που αποτελείται από αεροσκάφη Airbus A320 και A319. Εν λόγω συμφωνία θα διαρθρωθεί σε δύο φάσεις. Η πρώτη, που έχει ήδη εκτελεστεί, αφορά συνεισφορά 50 εκατ. ευρώ μέσω συμμετοχικού ομολογιακού δανείου, μετατρέψιμου σε κεφάλαιο, εκ των οποίων η Aegean παρέχει 25 εκατ. ευρώ και οι υφιστάμενοι επενδυτές,

συμπεριλαμβανομένης της διοικητικής ομάδας της Volotea, άλλα 25 εκατ. ευρώ. Η Aegean έχει ήδη εκφράσει την πρόθεσή της να μετατρέψει το ομόλογο σε κεφάλαιο, ώστε να κατέχει το 13% των μετοχών της Volotea. Στην επόμενη φάση, η δεύτερη δόση ύψους επίσης 50 εκατ. ευρώ αναμένεται να καταβληθεί πριν από το πρώτο τρίμηνο του 2025, με την ίδια κατανομή των εισφορών. Με αυτόν τον τρόπο, η ελληνική εταιρεία αναμένεται να κατέχει το 21% της Volotea, γεγονός που θα την καθιστά τον δεύτερο μέτοχό της. Συνεπώς, η συνολική αύξηση κεφαλαίου δύναται να ανέλθει σε 100 εκατ. ευρώ, με τη συμμετοχή της Aegean να ανέρχεται σε 50 εκατ. ευρώ.

Παράλληλα, η Aegean και η Volotea υπέγραψαν Μνημόνιο Συνεργασίας για τη διερεύνηση νέων ευκαιριών συνεργασίας στη διανομή, καθώς και σε άλλους εμπορικούς τομείς. Τέλος, οι δύο εταιρείες συμφώνησαν να καταβάλουν κάθε δυνατή προσπάθεια συνεργασίας στους τομείς παροχής υπηρεσιών συντήρησης καθώς και εκπαίδευσης πληρωμάτων. Αμφότερες πλευρές σε δηλώσεις τους, υπογράμμισαν ότι πρόκειται για συμφωνία που σηματοδοτεί ένα «σημαντικό οικονομικό ορόσημο», με στόχο την εδραίωση των ευρωπαϊκών αεροπορικών εταιρειών και την επιτυχημένη μεταξύ τους συνεργασία.

Υπογραφή μνημονίου κατανόησης για την οικονομική συνεργασία και τη βιώσιμη ανάπτυξη στην Λατινική Αμερική και την Καραϊβική

Σύμφωνα με εδώ οικονομικές πηγές, υπεγράφη στις 4/9 τ.ε. μνημόνιο συνεργασίας μεταξύ της ισπανικής Κυβέρνησης και συγκεκριμένα του Υπουργείου Οικονομίας, Εμπορίου και Επιχειρηματικότητας, δια της αρμόδιας Υφυπουργού Εμπορίου κας Amparo López Senovilla, και της πολυμερούς αναπτυξιακής Τράπεζας για την Οικονομική Ολοκλήρωση της Κεντρικής Αμερικής (CABEI), δια της Εκτελεστικής Προέδρου της κας Gisela Sánchez. Εν λόγω μνημόνιο αποσκοπεί στη χάραξη πλαισίου συνεργασίας για την προώθηση και τη χρηματοδότηση έργων σε τομείς κοινού ενδιαφέροντος με την υποστήριξη του Ταμείου Διεθνοποίησης Επιχειρήσεων (FIEM) που συνιστά χρηματοδοτικό εργαλείο του ισπανικού Υπουργείου Οικονομίας, Εμπορίου και Επιχειρήσεων. Κύριο αντικείμενο της συνεργασίας θα αποτελέσει κατ' αρχάς η παροχή επιχορηγήσεων από το Ταμείο FIEM για εκπόνηση μελετών σε τομείς ενδιαφέροντος των χωρών της Λατινικής Αμερικής για λογαριασμό της Τράπεζας CABEI, οι οποίες θα οδηγήσουν στην εν συνεχεία σύλληψη και δημιουργία projects με σκοπό την τόνωση της εξαγωγικής δραστηριότητας των ισπανικών επιχειρήσεων στην περιοχή. Επιπλέον, το μνημόνιο συνεργασίας προβλέπει την παροχή δανειακών χρηματοδοτήσεων με ευνοϊκούς όρους από το Ταμείο FIEM, με σκοπό την ανάθεση μέρους επενδυτικών έργων σε χώρες της Λατινικής Αμερικής σε ισπανικές

εταιρείες, με χρήση υλικών και υπηρεσιών ισπανικής προέλευσης.

Η υπογραφή του εν λόγω μνημονίου, σύμφωνα με την ισπανική Κυβέρνηση, εντάσσεται στο πλαίσιο εφαρμογής της ευρωπαϊκής στρατηγικής «Global Gateway», η οποία στοχεύει στη διεθνή συνεργασία για την προώθηση της βιώσιμης οικονομικής ανάπτυξης και της κοινωνικής ένταξης στις αναπτυσσόμενες χώρες και σχεδιάζει να κινητοποιήσει επενδύσεις ύψους έως 300 δισ. ευρώ έως το έτος 2027 σε έργα στους τομείς της ψηφιακής τεχνολογίας, του κλίματος και της ενέργειας, των μεταφορών, της υγείας, της εκπαίδευσης και της έρευνας.

Σημειώνεται πως η Ισπανία, στο πλαίσιο της εν λόγω στρατηγικής, έχει δώσει ιδιαίτερη έμφαση στο επενδυτικό χαρτοφυλάκιο για τη Λατινική Αμερική και την Καραϊβική, το οποίο εγκρίθηκε στη σύνοδο κορυφής EE-CELAC τον Ιούλιο του 2023, στο πλαίσιο της ισπανικής Προεδρίας του Συμβουλίου της Ε.Ε., τη διαχείριση του οποίου έχει αναλάβει η Γενική Γραμματεία Εμπορίου του ισπανικού Υπουργείου Οικονομίας, Εμπορίου και Επιχειρηματικότητας.

Η ισπανική Κυβέρνηση εγκρίνει την αύξηση της ποσόστωσης της χώρας στο Διεθνές Νομισματικό Ταμείο (ΔΝΤ)

Το ισπανικό υπουργικό συμβούλιο της 3ης Σεπτεμβρίου τ.ε. ενέκρινε και απέστειλε με διαδικασία επείγοντος στο κοινοβούλιο προς οριστική έγκριση, συμφωνία που

εξουσιοδοτεί την αποδοχή της 16ης Γενικής Αναθεώρησης των Ποσοστώσεων που ολοκληρώθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου (ΔΝΤ) τον Δεκέμβριο του 2023. Εν λόγω αναθεώρηση προβλέπει μεταξύ άλλων την αύξηση κατά 50% των ποσοστώσεων των κρατών μελών του Ταμείου, με αποτέλεσμα η ισπανική ποσόστωση στο ΔΝΤ να πρόκειται να αυξηθεί από 9,5355 δισ. Ειδικά Τραβηκτικά Δικαιώματα (SDRs) σε 14,3033 δισ. SDRs, ενώ το σχετικό βάρος της ισπανικής ποσόστωσης στο ΔΝΤ θα παραμείνει πλησίον του 2% (όπως αυτό είχε διαμορφωθεί με βάση την 15η Αναθεώρηση των Ποσοστώσεων, του 2010).

Εκδοση ομολόγων από το ισπανικό δημόσιο

Το ισπανικό Υπουργείο Οικονομικών εξέδωσε και διέθεσε με επιτυχία, στην πρώτη του απόπειρα ομολογιακού δανεισμού μετά το καλοκαίρι, κρατικά ομόλογα και άλλους τίτλους χρέους συνολικής αξίας 6,563 δισ. ευρώ, τριετούς, πενταετούς, εξαετούς και δεκαετούς διάρκειας, με αποδόσεις χαμηλότερες κατά έως και μισή ποσοστιαία μονάδα έναντι προηγούμενων αντίστοιχων εκδόσεων. Σύμφωνα με εδώ οικονομικούς αναλυτές, η προοπτική περαιτέρω περικοπών των επιτοκίων διεθνώς οδηγεί τους επενδυτές να τοποθετούνται σε τίτλους δημοσίου χρέους, εν αναμονή της πτώσης των αποδόσεων τους κατά τους επόμενους μήνες.

Ωστόσο, το σχετικά χαμηλότερο επίπεδο των αποδόσεων δεν αποτέλεσε τροχοπέδη για τη ζήτηση των ισπανικών τίτλων χρέους, η οποία ξεπέρασε κατά 2,48 φορές την προσφορά, υπερβαίνοντας τα 17 δισ. ευρώ και αποδεικνύοντας, σύμφωνα με το Υπουργείο Οικονομικών, την ανθεκτικότητα της ισπανικής οικονομίας. Το ισπανικό Υπουργείο Οικονομικών ανέφερε σχετικά ότι «υπάρχει μεγάλο ενδιαφέρον από διεθνείς και εγχώριους επενδυτές για τα ισπανικά ομόλογα και υψηλή ανθεκτικότητα στη ζήτηση, δεδομένων των χαμηλών spreads κινδύνου έναντι της Γερμανίας και της Γαλλίας, μέσα σε ένα ευρύτερο διεθνές πλαίσιο πτώσης των αποδόσεων».

Ειδικότερα, από τη διάθεση δεκαετών χρεογράφων (obligaciones) αντλήθηκαν κεφάλαια 3,228 δισ. ευρώ (έναντι ζήτησης ύψους 6,96 δισ.) με απόδοση 3,04% έναντι 3,11% κατά την προηγούμενη διάθεση, η οποία ήταν η χαμηλότερη από τον Δεκέμβριο 2022. Από την διάθεση των πενταετών ομολόγων αντλήθηκαν κεφάλαια 1,5 δισ. ευρώ (έναντι ζήτησης ύψους 4,31 δισ.) με απόδοση 2,58% έναντι 3% κατά την έκδοση του παρελθόντος Ιουλίου τ.ε. Από την διάθεση των τριετών ομολόγων αντλήθηκαν 1,3 δισ. ευρώ (έναντι ζήτησης 4,22 δισ.) με απόδοση 2,53% έναντι 2,71% της προηγούμενης δημοπρασίας. Επίσης, το ισπανικό Υπουργείο Οικονομικών διέθεσε τίτλους χρέους (obligaciones) υπολειμματικής διάρκειας 6 ετών και 3 μηνών συνδεδεμένων με τον δείκτη πληθωρισμού,

από τους οποίους άντλησε κεφάλαια 535,1 εκατ. ευρώ (έναντι ζήτησης 1,53 δισ.) με απόδοση 0,919% έναντι 1,035% της προηγούμενης διάθεσης.

Όπως αναφέρει το Υπουργείο Οικονομικών, η Ισπανία έχει ήδη καλύψει το 80% των χρηματοδοτικών της αναγκών για το τρέχον έτος. Συνολικά, η χρηματοδοτική στρατηγική του Υπουργείου Οικονομικών για το 2024 προβλέπει νέες χρηματοδοτικές ανάγκες της τάξεως των 55 δισ. ευρώ, κατά 10 δισ. ευρώ χαμηλότερες από εκείνες του 2023, ενώ η συνολική ακαθάριστη αξία των εκδόσεων τίτλων δημοσίου χρέους εκτιμάται ότι θα ανέλθει στα 257,57 δισ. ευρώ.

**Απολογισμός προγράμματος
εκπαιδευτικής επίσκεψης ομάδας
νέων αγροτών Αγροτικού
Συνεταιρισμού Κυβερίου Αργολίδας
στην Ισπανία (1-8/9/2024)**

Το διάστημα 1 έως 8 Σεπτεμβρίου τ.ε., πραγματοποιήθηκε με απόλυτη επιτυχία η προγραμματισμένη εκπαιδευτική επίσκεψη 23μελούς ομάδας νέων αγροτών από τον Αγροτικό Συνεταιρισμό Κυβερίου Αργολίδας, με επικεφαλής τον Πρόεδρο του Συνεταιρισμού, κ. Ιωάννη Τσακίρη. Το Γραφείο ΟΕΥ, το οποίο συνεργάστηκε με δύο μεγάλους ισπανικούς κλαδικούς φορείς, συγκεκριμένα την Ένωση Αγροδιατροφικών Συνεταιρισμών Ισπανίας (Cooperativas Agro-Alimentarias España) και την Διεπαγγελματική Ένωση του Ελαιοκομικού Κλάδου (Aceites de Oliva de España), οργάνωσε το ταξίδι, σύμφωνα με τις προτιμήσεις των

εκπροσώπων του Συνεταιρισμού, σε δύο σκέλη:

(α) Το πρώτο σκέλος, που αφορούσε τον κλάδο παραγωγής φρούτων (εσπεριδοειδών και ορισμένων πυρηνοκάρπων) και έλαβε χώρα στην περιοχή της Βαλένθια, εκτυλίχθηκε το διήμερο 2-3/9 στην περιοχή της Βαλένθια με συνοδεία εκπροσώπου της Ομοσπονδίας αγροτικών συνεταιρισμών της Βαλένθια (κ. Paco Girón) και περιέλαβε επισκέψεις στις 2/9 στους χώρους (εγκαταστάσεις, εργοστάσιο, αγροκτήματα) του αγροτικού συνεταιρισμού Nuestra Señora de L'Oreto (περιοχή Alcúdia, <https://cansocoopn.es>), ενώ στις 3/9 στις εγκαταστάσεις και σε αγροκτήματα μελών του αγροτικού συνεταιρισμού Sant Bernat (περιοχή Carlet, <https://www.coopcarlet.com>). Στις 4/9, η ελληνική αποστολή μετέβη σιδηροδρομικώς μέσω Μαδρίτης στην Κόρδοβα, για το δεύτερο σκέλος του εκπαιδευτικού ταξιδιού που αφορούσε τον κλάδο ελαιοκομίας.

(β) Το δεύτερο σκέλος έλαβε χώρα στην ελαιοκομική περιοχή της Κόρδοβα το διήμερο 5-6/9 και περιέλαβε επισκέψεις σε καλλιέργειες και μονάδες παραγωγής / συσκευασίας / τυποποίησης. Πιο αναλυτικά, η αποστολή των αγροτών του Κυβερίου επισκέφθηκε στις 5/9 κατ' αρχάς τις εγκαταστάσεις του ελαιοκομικού έργου LIFE Olivares Vivos+ για την ανάκτηση της βιοποικιλότητας στον ελαιώνα, στον ελαιώνα Finca La Tosquilla (Δήμος Castro del Rio της Κόρδοβα, [{ 11 }](https://rutasolivaresvivos.com/listado-</p></div><div data-bbox=)

rutas/la-tosquilla), εν συνεχεία την επιχείρηση που ειδικεύεται στο βιολογικό ελαιόλαδο υψηλής ποιότητας "Luque Ecológico" (επίσης στον Δήμο Castro del Rio, <https://luque.bio>) και τέλος τις παραγωγικές εγκαταστάσεις της ποικιλίας Lucena με σήμανση Π.Ο.Π. (D.O. Protegida Aceite de Lucena, <https://dolucena.es>, επίσης στα περὶχωρα της Κόρδοβα). Στις 6/9, η ελληνική αποστολή επισκέφθηκε κατ' αρχάς τον συνεταιρισμό Entamadora Grupo DCoop Monturque (περιοχή Monturque της Κόρδοβα, <https://www.dcoop.es>), εν συνεχεία το Κέντρο του Ανδαλουσιανού Ινστιτούτου Έρευνας και Κατάρτισης Γεωργικής, Αλιείας, Τροφίμων και Βιολογικής Παραγωγής (IFAPA, στον Δήμο της Cabra – Κέντρο αναφοράς για την έρευνα στην ελαιοκαλλιέργεια, <https://www.juntadeandalucia.es/agriculturaypesca/ifapa/web/personas-estructuras-y-servicios/centros-ifapa/centro-ifapa-de-cabra>) και τέλος τον συνεταιρισμό Cooperativa Nuestra Señora de la Consolación (τοποθεσία Doña Mencía, <https://elhenazar.es>). Επισημαίνεται ότι σε όλες τις επισκέψεις, την ελληνική αποστολή υποδέχθηκαν και ξενάγησαν, κατόπιν σχετικού συντονισμού από την Διεπαγγελματική Ένωση, ανώτατα στελέχη των συνεταιρισμών και λοιπών Οργανισμών. Η ομάδα των Ελλήνων αγροτών μετέβη στις 7/9 στη Μαδρίτη, όπου το βράδυ συναντήθηκε με τον υπογράφοντα, στο ξενοδοχείο όπου είχε καταλύσει. Πρόεδρος

Αγροτικού Συνεταιρισμού Κυβερίου κ. Τσακίρης και εκπρόσωποι αυτού δήλωσαν πολύ ικανοποιημένοι τόσο από το μέγεθος και την ποιότητα, όσο και από την τήρηση του προγράμματος, χαρακτηρίζοντας τις γνώσεις που αποκόμισαν και τις επαφές που καλλιέργησαν εξαιρετικά χρήσιμες, τόσον όσον αφορά το σκέλος των καλλιεργειών και της παραγωγής, όσο και το σκέλος της λειτουργίας των συνεταιρισμών στην Ισπανία. Διευκρινίστηκε στον υπογράφοντα ότι το ταξίδι υλοποιήθηκε με έξοδα του Συνεταιρισμού και των μελών του, με στόχο την επιμόρφωση των νέων αγροτών του Συνεταιρισμού. Εκπρόσωποι Συνεταιρισμού επιφυλάχθηκαν να διατηρήσουν τις επαφές τους και ενδεχομένως να πραγματοποιήσουν ανάλογες εκπαιδευτικές δράσεις ή δράσεις συνεργασίας με την Ισπανία στο μέλλον. Ευχαρίστησαν το Γραφείο ΟΕΥ, τόσο τον Επικεφαλής του Γραφείου ΟΕΥ όσο και την επιστημονική συνεργάτιδα κα Κορμαλή, για την προετοιμασία του εκπαιδευτικού ταξιδιού σε συνεργασία με τους αρμόδιους ισπανικούς φορείς. Επικεφαλής Γραφείου ΟΕΥ, πέραν της ικανοποίησής του σε ό,τι αφορά το εξαιρετικό επίπεδο ανταπόκρισης των Ισπανών συνομιλητών, επισημαίνει την εξαιρετική οργανωτική προσπάθεια και συνέπεια του Αγροτικού Συνεταιρισμού Κυβερίου, η οποία μάλιστα ξεκίνησε πολύ νωρίς, στις αρχές του τρέχοντος έτους, με αποτέλεσμα την άριστη υλοποίηση της εκπαιδευτικής επίσκεψης. Στις 8/9 η αποστολή επέστρεψε στην Ελλάδα.

Επαναφορά προς ψήφιση του Προγράμματος Δημοσιονομικής Σταθερότητας, κατόπιν εγκρίσεως από ισπανικό Υπουργικό Συμβούλιο

Την 10/09, ισπανικό Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε και αναμένεται να επαναφέρει άμεσα προς ψήφιση το «Πρόγραμμα Δημοσιονομικής Σταθερότητας» για το 2025 στο Κογκρέσο των Αντιπροσώπων. Επισημαίνεται ότι εν λόγω εισηγητική έκθεση, η οποία καθορίζει τους στόχους και τις κατευθυντήριες γραμμές για τον κρατικό προϋπολογισμό, έχει απορριφθεί επανειλημμένα στο άμεσο παρελθόν τόσο από τα κόμματα της αντιπολίτευσης, όσο και από το καταλανικό Junts. Σύμφωνα με δηλώσεις της Υπουργού Οικονομικών κ. Irene Jesús Montero, εν λόγω επαναφορά προς ψήφιση εκφράζει την πρόθεση της ισπανικής Κυβέρνησης να εισάγει σχέδιο Προϋπολογισμού για το 2025, ακόμα και ύστερα από πιθανή απόρριψη του «Προγράμματος Δημοσιονομικής Σταθερότητας» από το Κογκρέσο.

Οι στόχοι του «Προγράμματος» που θα εισαχθούν προς ψήφιση παραμένουν ως έχουν, παρά την προηγούμενη απόρριψή τους, με το δημοσιονομικό έλλειμμα να μην ξεπερνάει το 2,5 % του ΑΕΠ για το επόμενο έτος, το 2,1% για το 2026 κι το 1,8% για το 2027. Ειδικότερα, το δημοσιονομικό έλλειμμα για το 2025 προκύπτει από έλλειμμα της τάξεως του 2,2 % στην Κεντρική Διοίκηση, του 0,1% στις Αυτόνομες Κοινότητες, μηδενικό στην Τοπική Αυτοδιοίκηση και 0,2 % στο Σύστημα

Κοινωνικής Ασφάλισης. Για το 2026 και το 2027, σκοπός είναι η διατήρηση των ως άνω στόχων με βελτίωση του ελλείματος της Κεντρικής Διοίκησης και η παράλληλη μείωση του δημοσίου χρέους από 103,6% του ΑΕΠ το 2025, σε κάτω από 100% στο τέλος του 2027.

Σύμφωνα με δηλώσεις της Υπουργού Οικονομικών, σε περίπτωση απόρριψης του Προγράμματος Δημοσιονομικής Σταθερότητας από τη κοινοβουλευτική πλειοψηφία, η κατεύθυνση που η ισπανική Κυβέρνηση προτίθεται να ακολουθήσει είναι να γίνει χρήση της Έκθεσης του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους. Εν λόγω Έκθεση θα επέτρεπε στην εκτελεστική εξουσία να επιβάλει τους προηγούμενους, αυστηρότερους για τις Αυτόνομες Κοινότητες και τις Αρχές τοπικής αυτοδιοίκησης δημοσιονομικούς στόχους. Εν όψει την έντονης αμφιβολίας ως προς τη σχετική ψήφιση των δημοσιονομικών στόχων, Ισπανίδα Υπουργός Οικονομικών κάλεσε την αντιπολίτευση και τις λοιπές κοινοβουλευτικές ομάδες να μην συνεχίσουν την παρεμπόδιση εν λόγω ψήφισης αλλά να ακολουθήσουν «υπεύθυνη» στάση, καθώς σε αντίθετη περίπτωση, με βάση τους προηγούμενους, περισσότερο αυστηρούς δημοσιονομικούς στόχους, οι Αυτόνομες Κοινότητες και οι τοπικές Αρχές θα έχουν, αντίστοιχα, 6,6 δισ. και 4,95 δισ. ευρώ χαμηλότερο δημοσιονομικό περιθώριο για τα επόμενα δύο χρόνια, επηρεάζοντας άμεσα τομείς όπως η υγεία και η εκπαίδευση.

Προέλευση των εισαγωγών φυσικού αερίου της Ισπανίας το οκτάμηνο 2024

Σύμφωνα με πλέον επικαιροποιημένα στοιχεία της Enagás, κατά το οκτάμηνο 2024 έχει καταγραφεί αξιόλογη μείωση της τάξεως του 14% των συνολικών εισαγωγών φυσικού αερίου στην Ισπανία συγκριτικά με το προηγούμενο έτος. Ταυτόχρονα, η Ρωσία συνιστά, τόσο κατά τον μήνα Αύγουστο όσο και συνολικά το οκτάμηνο τρέχοντος έτους, την δεύτερη χώρα προέλευσης των ισπανικών εισαγωγών αερίου, μετά την Αλγερία. Όπως μάλιστα δείχνουν τα στοιχεία της Enagás, οι ισπανικές εισαγωγές υγροποιημένου αερίου από τη Ρωσία σχεδόν διπλασιάστηκαν τον Αύγουστο σε σύγκριση με τον Αύγουστο 2023, με αποτέλεσμα να καλύπτουν περίπου το ένα τέταρτο της εγχώριας ζήτησης (23,6% τον Αύγουστο και 22,8% το οκτάμηνο 2024).

Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις της Enagás, ανάλογη τάση διαπιστώνεται και σε συνολική ευρωπαϊκή κλίμακα, με πτώση των εισαγωγών φυσικού αερίου μέσω μετά την ανατίναξη του αγωγού Nord Stream αλλά με αμείωτα αυξητική τάση στις εισαγωγές LNG δια θαλάσσης. Σύμφωνα με τα ως άνω στοιχεία, τον Αύγουστο τ.ε. ποσότητες 6,367 χιλ. GWh ρωσικού υγροποιημένου αερίου εισήχθησαν στην Ισπανία, κατά 91,7% περισσότερο από ένα χρόνο πριν, καλύπτοντας μερίδιο 23,6% της συνολικής ισπανικής κατανάλωσης του Αυγούστου. Το εν λόγω μηνιαίο μερίδιο είναι ελαφρώς

κατώτερο εκείνου που καταγράφηκε τον Ιούλιο τ.ε. (27,4%), αλλά πολύ υψηλότερο από το μερίδιο 9,8% του Αυγούστου 2023.

Σύμφωνα με κλαδικές εκτιμήσεις που βασίζονται σε στοιχεία του Ινστιτούτου Ενεργειακής Οικονομίας και Χρηματοοικονομικής Ανάλυσης (IEEFA), στην Ισπανία υπάρχει κατά την παρούσα φάση υποχρησιμοποίηση των μονάδων επαναεριοποίησης του LNG. Συγκεκριμένα, κατά το πρώτο εξάμηνο του τρέχοντος έτους, η μονάδα στο λιμάνι της Βαρκελώνης λειτουργούσε στο 11% της μέγιστης δυναμικότητάς της, εκείνες του Sagunto (περιοχή Βαλένθια) και της Καρθαγένης στο 21% περίπου, ενώ η μονάδα της Huelva στο 27% της δυναμικότητάς της. Ταυτόχρονα, σύμφωνα με την ίδια ανωτέρω πηγή, τον Αύγουστο τ.ε. η Ισπανία έφθασε σε επίπεδο εξ ολοκλήρου πλήρωσης των υπόγειων δεξαμενών της φυσικού αερίου, γεγονός που μείωσε τις ανάγκες δημιουργίας πρόσθετων αποθεμάτων.

Κλαδικές πηγές αναφέρουν ότι το ρωσικό υγροποιημένο αέριο εισέρχεται στην Ισπανία μέσω δύο οδών, με την κυριότερη να είναι η σύμβαση του ισπανικού ενεργειακού Ομίλου Naturgy με τη ρωσική Yamal LNG που υπογράφηκε το 2018 και προβλέπει την παράδοση περίπου 3,5 δισ. κυβικών μέτρων (bcm) ετησίως, την δε δεύτερη να αφορά τις συναλλαγές spot φορτίων φυσικού αερίου μέσω ιδιωτικών εταιρειών που αγοράζουν φορτία LNG στην ανοιχτή θάλασσα προς

μετέπειτα εκφόρτωση σε μονάδες επαναεριοποίησης. Με βάση την υφιστάμενη τάση, από την έναρξη του πολέμου στην Ουκρανία, το υγροποιημένο ρωσικό αέριο που εισάγεται με αυτόν τον τρόπο είναι αισθητά φθηνότερο από το αντίστοιχο προέλευσης άλλων χωρών.

Κύριος προμηθευτής της Ισπανίας το οκτάμηνο 2024 αναδείχθηκε η Αλγερία με 84,27 χιλ. GWh, εκ των οποίων 69,08 χιλ. GWh μέσω αγωγού, καταγράφοντας αύξηση 25,1% σε σχέση με το οκτάμηνο 2023 και αποτελώντας το 36,2% των συνολικών ισπανικών εισαγωγών. Τον αμέσως επόμενο μεγαλύτερο εξαγωγέα στην Ισπανία το οκτάμηνο 2024 αποτελεί η Ρωσία με 52,93 χιλ. GWh (σε μορφή LNG), με οριακή μείωση 0,6% και μερίδιο 22,8% των ισπανικών εισαγωγών, ενώ ακολουθούν οι ΗΠΑ με 42,58 χιλ. GWh (επίσης σε μορφή LNG), με μείωση 24,1% έναντι του οκταμήνου 2023 και μερίδιο 18,3%, η Νιγηρία με 16,15 χιλ. GWh (LNG), με μείωση 59,3% σε σχέση με το οκτάμηνο 2023 και μερίδιο 6,9%, η Γαλλία με 11,82 χιλ. GWh (10,72 χιλ. GWh μέσω αγωγού), με αύξηση 17,1% έναντι οκταμήνου 2023 και μερίδιο 5,1%, η Πορτογαλία με 8,52 χιλ. GWh (μέσω αγωγού), με αύξηση 11,6% έναντι του οκταμήνου 2023 και μερίδιο 3,7% και το Κατάρ με 6,08 χιλ. GWh (σε μορφή LNG), με μείωση 31,3% έναντι του οκταμήνου 2023 και μερίδιο 2,6%.

Επίσημη επίσκεψη Υφ. Εμπορίου και Βιομηχανίας της Γκάνας στην Ισπανία (17.9 τ.ε. Μαδρίτη)

Η Υφυπουργός Εμπορίου και Βιομηχανίας της Γκάνας, Nana Ama Dokua Asiamah-Adjei, ηγήθηκε της θεσμικής και επιχειρηματικής αποστολής στην Ισπανία (Μαδρίτη, 17/9 τ.ε.), εν όψει του Business Meeting Ισπανίας-Γκάνας, που διοργάνωσε το Ισπανικό Εμπορικό Επιμελητήριο, σε συνεργασία με Ισπανίδα Υφυπουργό Εμπορίου, María Amparo López Senovilla, μέσω του ICEX Spain Export and Investment και της Ισπανικής Συνομοσπονδίας Επιχειρηματικών Οργανώσεων (Confederación Española de Organizaciones Empresariales – CEOE). Σε δηλώσεις της, η Υφυπουργός της Γκάνας υπενθύμισε ότι η χώρα της έχει γίνει ο πρώτος εμπορικός εταίρος της Ισπανίας στη Δυτική Αφρική, διαβεβαιώνοντας ότι η χώρα είναι μία από τις πιο σταθερές δημοκρατίες στην ευρύτερη περιοχή και υπογράμμισε τις προσπάθειες της Κυβέρνησής της να «διορθώσει τα τρωτά σημεία» και να «προωθήσει ένα ευνοϊκό κλίμα για τις εταιρείες και τις βιώσιμες επενδύσεις». Η Υφυπουργός τόνισε επίσης τον σημαντικό ρόλο των ισπανικών εταιρειών στη μεταφορά γνώσης και την ανάπτυξη της Γκάνας, μέσω των επενδύσεών τους στους τομείς της πληροφορικής, της μεταποίησης και των υποδομών, καθώς και της υποστήριξής τους για την ψηφιοποίηση και τη διεθνοποίηση της χώρας.

Ισπανίδα Υφυπουργός Εμπορίου, επιβεβαίωσε και η ίδια από την πλευρά της ότι η Γκάνα αποτελεί σύμμαχο για τις ισπανικές επενδύσεις στην περιοχή της Δυτικής Αφρικής, όπως άλλωστε αποδεικνύεται από την παρουσία στη χώρα περισσότερων από είκοσι ισπανικών εταιρειών, τονίζοντας παράλληλα ότι η Αφρική είναι μια περιοχή ιδιαίτερου ενδιαφέροντος για την Ισπανία, τόσο λόγω της γεωγραφικής της εγγύτητας όσο και λόγω των πολιτιστικών και οικονομικών δεσμών της. Ιδιαίτερη μνεία επιφυλάχθηκε για την πρόσφατη συνεργασία "Africa Advances Alliance", ένα έργο που αποσκοπεί στην προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης στη Δυτική Αφρική και στην αύξηση των ευκαιριών για τον αφρικανικό πληθυσμό. Στόχος εν λόγω έργου αποτελεί ο εντοπισμός και η δρομολόγηση επενδυτικών σχεδίων από ισπανικές εταιρείες σε τομείς με υψηλό παραγωγικό δυναμικό, η δημιουργία θέσεων εργασίας ή καινοτομία, όπως οι τηλεπικοινωνίες, ο χρηματοπιστωτικός τομέας, η γεωργία, ο τουρισμός ή οι υποδομές.

Από την πλευρά της, η διευθύντρια του Εμπορικού Επιμελητηρίου Ισπανίας (Cámara de España), Inmaculada Riera, υποστήριξε ότι οι διμερείς εμπορικές και επενδυτικές σχέσεις των δύο χωρών βρίσκονται επί του παρόντος σε αρκετά καλό επίπεδο και διαβεβαίωσε την ικανότητα και την προθυμία των ισπανικών εταιρειών να διαδραματίσουν σημαντικό ρόλο σε καθοριστικούς τομείς για την παραγωγική διαφοροποίηση και την

ανταγωνιστικότητα της Γκάνας, όπως τα γεωργικά τρόφιμα, οι ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, οι υποδομές μεταφορών και υδάτων, οι βιομηχανίες μεταποίησης, η υγεία, ο τουρισμός και οι νέες τεχνολογίες.

Τέλος, η Πρόεδρος της Επιτροπής Διεθνών Σχέσεων της CEOE, Marta Blanco, τόνισε το ρόλο των επιχειρηματικών οργανώσεων στη διευκόλυνση των διμερών οικονομικών σχέσεων μεταξύ Ισπανίας και Γκάνας, αναφερόμενη στην συνεργασία του ισπανικού φορέα με την Ένωση Εργοδοτών της Γκάνας (GEA) στο πλαίσιο του Διεθνούς Οργανισμού Εργοδοτών (IOE). Τόνισε επίσης τις μεγάλες οικονομικές δυνατότητες της Γκάνας, η οποία τοποθετείται ως ένας από τους κύριους επενδυτικούς προορισμούς στην Αφρική, εν όψει των δράσεων που έχει αναλάβει η Κυβέρνηση της Γκάνας για τη διαφοροποίηση και την τόνωση της οικονομίας, όπως η Συμφωνία Οικονομικής Εταιρικής Σχέσης με την Ευρωπαϊκή Ένωση ή η ίδρυση της Γραμματείας της Αφρικανικής Ηπειρωτικής Ζώνης Ελεύθερων Συναλλαγών (African Continental Free Trade Area - AfCFTA).

Υπενθυμίζεται ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση είναι σημαντικός εμπορικός εταίρος της Γκάνας και η Συμφωνία Οικονομικής Εταιρικής Σχέσης (ΣΟΕΣ) που ισχύει μεταξύ της Ε.Ε. και Γκάνας αναμένεται να ενθαρρύνει τις διμερείς εμπορικές ροές.

Αναθεωρημένα στοιχεία οικονομικής ανάπτυξης Ισπανίας β' τριμήνου 2024

Σύμφωνα με στοιχεία που δημοσιεύθηκαν στην Έκθεση της Τράπεζας της Ισπανίας (18/9 τ.ε.), η πρώτη που δημοσιεύθηκε υπό την εντολή του νέου Διοικητή José Luis Escrivá, σημειώνεται αύξηση ως προς την πρόβλεψη ανάπτυξης για το τρέχον έτος, στο 2,8%, πέντε δέκατα της ποσοστιαίας μονάδας υψηλότερα από το 2,3% που είχε προβλεφθεί μόλις πριν από τρεις μήνες. Αντίστοιχα το ποσοστό ανάπτυξης Ισπανίας για το πρώτο τρίμηνο αναθεωρήθηκε από 0,7% σε 0,8% και η βελτίωση που καταγράφηκε το δεύτερο τρίμηνο ήταν 0,8% σε σύγκριση με το αρχικό 0,5%.

Εν λόγω βελτίωση των προβλέψεων, παρά την ευρωπαϊκή επιβράδυνση, αποδίδεται αφενός στον τουρισμό από το εξωτερικό (με σημαντικές αυξήσεις στις δαπάνες και μεγαλύτερη διαφοροποίηση τόσο ανά περιόδους του έτους όσο και ανά Περιφέρειες), αφετέρου στις εισαγωγές, οι οποίες έχουν αυξηθεί λιγότερο από το αναμενόμενο. Έτερος παράγοντας για την βελτίωση των προβλέψεων σύμφωνα με την Έκθεση, ήταν η σημαντική αύξηση του αλλοδαπού πληθυσμού, η οποία ήταν καθοριστική για την καλή απόδοση στον τομέα της απασχόλησης. Ειδικότερα σε ό,τι αφορά τον συνολικό αριθμό των εργαζομένων που εγγράφονται στην Κοινωνική Ασφάλιση, ενώ η συμμετοχή των Ισπανών αυξήθηκε κατά 1,7% μέχρι στιγμής για το τ.ε. η συμμετοχή μη Ισπανών αυξήθηκε

κατά 7,7% και αντιπροσωπεύει ήδη το 13,5% του συνόλου των εγγεγραμμένων.

Ωστόσο, εν λόγω ευνοϊκά δεδομένα μετριάζονται από την σχετικά συγκρατημένη αύξηση των επενδύσεων και της ιδιωτικής κατανάλωσης. Η αγοραστική κίνηση των νοικοκυριών έχει σημειώσει μικρότερη πρόοδο από ό,τι θα αναμενόταν, ήτοι τρεις ποσοστιαίες μονάδες κάτω από τα αναμενόμενα επίπεδα, κυρίως λόγω της μειωμένης κίνησης στην αγορά των αυτοκινήτων και των διαρκών αγαθών. Την ίδια στιγμή, οι επενδύσεις των εταιρειών σε κεφαλαιουχικά αγαθά παραμένουν 6% κάτω από τα επίπεδα πριν από την πανδημία.

Στην αγορά εργασίας, σημειώνεται επιβράδυνση στην δημιουργία νέων θέσεων εργασίας κατά τους μήνες Ιούλιο και τον Αύγουστο τ.ε. μετά την μεγάλη ώθηση που εκδηλώθηκε κατά το πρώτο εξάμηνο του έτους. Η Έκθεση επισημαίνει επίσης ενδείξεις ότι η γήρανση του πληθυσμού θα μπορούσε να επηρεάσει την ικανότητα σύζευξης εταιρειών και εργαζομένων, τονίζοντας ότι στην Ισπανία έχει παρατηρηθεί στασιμότητα των μακροχρόνια ανέργων στα 1,1 εκατ. άτομα, γεγονός που αφήνει ελάχιστα περιθώρια σημαντικής μείωσης της ανεργίας για το 2026.

Για το 2025, το ΑΕΠ αναμένεται να αυξηθεί κατά 2,2%, και για το 2026, 1,9%, τρία και δύο δέκατα αντίστοιχα περισσότερο από ό,τι είχε υπολογισθεί πριν από τρεις μήνες, λόγω της ανάκαμψης της κατανάλωσης και της

τόνωσης των επενδύσεων, εν όψει των χαμηλότερων επιτοκίων.

Σε κάθε περίπτωση, εν λόγω προβλέψεις δεν ενσωματώνουν τις δημοσιονομικές προσαρμογές που απαιτούνται υπό το νέο πλαίσιο των ευρωπαϊκών κανόνων. Το σχέδιο δημοσιονομικής εξυγίανσης αναμένεται να αποτελέσει θεμελιώδη μοχλό για την ενίσχυση της βιωσιμότητας των δημόσιων ταμείων, την ίδια στιγμή που τονίζεται η σημαντική πρόκληση που θέτει η μακροχρόνια ανεργία και η χαμηλή απόδοση των επενδύσεων και της κατανάλωσης των νοικοκυριών.

Κυβερνητική έγκριση της εξαγοράς του 20 % της Naturgy από το BlackRock

Σύμφωνα με έγκυρες ισπανικές οικονομικές πηγές, το αμερικανικό επενδυτικό Ταμείο BlackRock πρόκειται να αναλάβει μερίδιο 20% του ισπανικού πολυεθνικού ενεργειακού Ομίλου Naturgy, κατόπιν της σχετικής έγκρισης που έλαβε, 17/9 η συναλλαγή από το ισπανικό υπουργικό συμβούλιο. Η είσοδος του επενδυτικού Ταμείου Black Rock στο μετοχικό κεφάλαιο της Naturgy συντελέστηκε με έμμεσο τρόπο, κατόπιν της εξαγοράς του αμερικανικού επενδυτικού Ταμείου υποδομών GIP από την BlackRock τον Ιανουάριο του τρέχοντος έτους, με το Ταμείο GIP να αποτελεί μέτοχο της Naturgy ήδη από το έτος 2016, με μερίδιο 20,6%. Σημειώνεται ότι Όμιλος GIP είχε ενταχθεί στο μετοχικό κεφάλαιο της Naturgy με την απόκτηση μετοχών της Repsol και της Criteria στον ενεργειακό Όμιλο, ενώ

παράλληλα, μαζί με το βρετανικό επενδυτικό Ταμείο CVC, οποίο κατέχει μερίδιο 20,7%, έχει διερευνήσει τα τελευταία χρόνια ανεπιτυχώς την έξοδο του από το κεφάλαιο της Naturgy, με πλέον πρόσφατη περίπτωση αυτήν του «ναυαγίου» της εξαγοράς μεριδίου 40% του ισπανικού ενεργειακού Ομίλου από τον μεγάλο κρατικό ενεργειακό Όμιλο του Αμπόου Ντάμπι, TAQA.

Σύμφωνα με εκτιμήσεις εδώ οικονομικών αναλυτών, προβλέπεται ότι το επενδυτικό Ταμείο Black Rock δεν θα επιδιώξει βραχυπρόθεσμα την πώληση του μεριδίου του στη Naturgy, καθώς συνηθίζει να διατηρεί για μεγάλο χρονικό διάστημα της επενδύσεις του, επιδιώκοντας λιγότερο ενεργό ανάμειξη στη διοίκηση των εταιρειών.

Σύμφωνα με κυβερνητικές πηγές, μετά την αποτυχία της προσφοράς εξαγοράς της ενεργειακής εταιρείας των Εμιράτων TAQA στη Naturgy τον Ιούνιο τ.ε., το υπουργικό συμβούλιο ενέκρινε την αίτηση του BlackRock για την απόκτηση της GIP, «έχοντας ως στόχο την διασφάλιση εγγυήσεων σε στρατηγικές για τα εθνικά συμφέροντα εταιρείες, όπως η Naturgy». Η κυβέρνηση υποστήριξε ότι «ο κυβερνητικός έλεγχος των επικείμενων εξαγορών διατηρεί ισορροπία που επιτρέπει τη διεξαγωγή τέτοιων συναλλαγών, προσελκύνοντας έτσι επενδύσεις, διαφυλάσσοντας παράλληλα τα συμφέροντα της χώρας».

Σημειώνεται ότι είναι η δεύτερη φορά σε τέσσερα χρόνια που η ισπανική Κυβέρνηση γνωμοδοτεί για συναλλαγή εξαγοράς

μετοχικού κεφαλαίου της Naturgy. Συγκεκριμένα, το καλοκαίρι του 2020, ενέκρινε τη μερική εξαγορά της από το αυστραλιανό επενδυτικό ταμείο IFM – το οποίο κατέχει τώρα το 15% του κεφαλαίου– υπό όρους που περιλαμβάνουν, έως το έτος 2025, τη στήριξη επενδύσεων σε ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, την απόρριψη προτάσεων αποεπένδυσης από την Ισπανία, τη διασφάλιση μερίσματος, τη διατήρηση της καταστατικής έδρας και των θυγατρικών επιχειρήσεων στην Ισπανία, τη μη προώθηση περικοπών προσωπικού, τη μη αύξηση του εταιρικού χρέους, τη δημοσίευση ετήσιων οικονομικών εκθέσεων και την μη δυνατότητα αποχώρησης από το Χρηματιστήριο. Αν και η ισπανική Κυβέρνηση δεν έχει επιβεβαιώσει εάν η έγκριση προς την BlackRock δόθηκε υπό όρους, εδώ έγκυροι οικονομικοί αναλυτές εκτιμούν πως η είσοδος του BlackRock στη Naturgy θα συνδέεται με απαιτήσεις παρόμοιες με αυτές που είχαν επιβληθεί επιβάλλοντα στο αυστραλιανό Ταμείο IFM, ενδεχομένως λίγο ελαστικότερες σε ό,τι αφορά τις δυνατότητες «εξόδου» από τη Naturgy.

Συμμετοχή ελληνικών εταιρειών στις διεθνείς εκθέσεις μόδας-κοσμήματος MOMAD, Bisutex στη Μαδρίτη (12-15 Σεπτεμβρίου 2024)

Στο διάστημα 12-15 Σεπτεμβρίου πραγματοποιήθηκαν στο Διεθνές Εκθεσιακό Κέντρο της Μαδρίτης (IFEMA) οι διεθνείς εκθέσεις κλάδων ενδύματος, κοσμήματος και

αξεσουάρ ένδυσης MOMAD, Bisutex. Η ομολογουμένως άρτια και φανερά ενισχυμένη, από απόψεως αριθμού συμμετοχών εκθετών, διοργάνωση των εν λόγω καθιερωμένων σε διεθνές επίπεδο εκθέσεων έγινε από τον επίσημο εκθεσιακό φορέα της Μαδρίτης IFEMA.

Στις εκθέσεις μετείχαν συνολικά 18 ελληνικές επιχειρήσεις, οι περισσότερες από τις οποίες ενεργοποιήθηκαν από τον Σύνδεσμο Πλεκτικής – Ετοίμου Ενδύματος (ΣΕΠΕΕ), με τις 13 εξ αυτών να συμμετέχουν στην MOMAD και τις 5 στην Bisutex.

Παρατίθεται κατωτέρω κατάλογος ελληνικών συμμετοχών:

ΕΛΛΗΝΕΣ ΕΚΘΕΤΕΣ MOMAD (Pavilion 8), αλφαβητικά (επί συνόλου άνω των 300 εκθετών) :

AETHER CONCEPT (καλοκαιρινό ένδυμα), BADOO LUXURY CLOTHING (γυναικείο ένδυμα), COSMOSYR (beachwear, καλοκαιρινό ένδυμα, κόσμημα και αξεσουάρ)προέλε, DOUBLE OUTFITTERS (ένδυμα θερινό και χειμερινό, όλων των τύπων, συμπεριλαμβανομένων μεγάλων μεγεθών), FF COLLECTION FILIPPOS FILIPPIDIS (ένδυμα και αξεσουάρ ένδυσης από γούνα, δέρμα), HARIS COTTON (beachwear, λινό και βαμβακερό καλοκαιρινό ένδυμα και αξεσουάρ), K7 KONSTANTINOS TSIGAROS (ένδυμα “urban” από βιώσιμα υλικά), MAT FASHION (γυναικείο ένδυμα σε μεγάλα μεγέθη), MYSTERY RESORT (καλοκαιρινό ένδυμα), PNTWORLD (beachwear, καλοκαιρινό ένδυμα και αξεσουάρ), STAMION

SINCE 1914 (καπέλα, ένδυμα, αξεσουάρ – γυναικεία, ανδρικά, παιδικά), THEATER D (γυναικείο ένδυμα), SIRENE EGEENNE (beachwear, καλοκαιρινό ένδυμα και αξεσουάρ)

Στην έκθεση Momad μετείχε επίσης η ελληνική φίρμα Axel Accessories (γυναικείο ένδυμα και αξεσουάρ), μέσω του Ισπανού αντιπροσώπου της.

ΕΛΛΗΝΕΣ ΕΚΘΕΤΕΣ BISUTEX (Pavilion 4), αλφαβητικά (επί συνόλου περίπου 400 εκθετών) :

ART WEAR DIMITRIADIS (κόσμημα και αξεσουάρ ένδυσης), EX NOVO BIJOUX (χειροποίητο κόσμημα και αξεσουάρ ένδυσης), KALLIOPE (γυναικείο ένδυμα, υπόδημα, τσάντα, αξεσουάρ ένδυσης), NIKOLIS GROUP (κόσμημα και αξεσουάρ ένδυσης), PASSION FASHION (κόσμημα και αξεσουάρ ένδυσης).

Στην έκθεση Bisutex μετείχε επίσης η ελληνική φίρμα Katerina Vassou Jewellery (γυναικείο κόσμημα), μέσω του Ισπανού αντιπροσώπου της.

Τα στελέχη του Γραφείου Ο.Ε.Υ. Μαδρίτης επισκέφθηκαν τον εκθεσιακό χώρο στις 13/9, περνώντας από τα περίπτερα όλων των Ελλήνων εκθετών, έχοντας σύντομη συνομιλία με έκαστο εξ αυτών σχετικά με τη συμμετοχή τους, τις εντυπώσεις τους αλλά και την γενικότερη εικόνα που έχουν για την ισπανική αγορά και τον ανταγωνισμό. Όπως είχαμε την ευκαιρία να διαπιστώσουμε κατά την περιήγησή στα περίπτερα των ελληνικών εταιρειών, αρκετοί από τους εκθέτες

συμμετείχαν υπό την οργανωτική αιγίδα και στήριξη της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας.

Σημειώνεται ότι πριν τις Εκθέσεις το Γραφείο ΟΕΥ είχε αποστείλει στις ελληνικές εταιρείες πληροφοριακό υλικό για την ισπανική αγορά, καθώς και κατάλογο διερμηνέων για τις ανάγκες των περιπτέρων τους. Διαπιστώσαμε εκ νέου ότι σε αμφότερες τις εκθέσεις οι περισσότεροι εκθέτες συμμετέχουν παραδοσιακά επί σειρά ετών, είτε και στις δύο εποχές διοργάνωσής τους (Σεπτέμβριο-Φεβρουάριο), ή επιλεκτικά μόνον στη μία, ενώ υπάρχουν σχεδόν σταθερά ορισμένες νέες συμμετοχές. Οι Έλληνες εκθέτες εξέφρασαν γενικά την ικανοποίησή τους από τη συμμετοχή στις Εκθέσεις MOMAD-Bisutex, καθώς και για το επίπεδο των επαφών με τους πελάτες τους στην ιβηρική χερσόνησο που καλλιεργούν μέσω της συμμετοχής τους.

Ο Επικεφαλής του Γραφείου ΟΕΥ, με βάση την εμπειρία του από τις επισκέψεις του στις πέντε τελευταίες εκδόσεις των ανωτέρω εκθέσεων, ενίσχυσε έτι περαιτέρω τις εξαιρετικά θετικές εντυπώσεις του από την παρουσία και το καλό επίπεδο της ελληνικής συμμετοχής.

Αναθεωρημένα στοιχεία οικονομικής ανάπτυξης Ισπανίας έτους 2023

Σύμφωνα με στοιχεία που δημοσίευσε το ισπανικό Εθνικό Ινστιτούτο Στατιστικής (INE), ο ρυθμός ανάπτυξης της οικονομίας το έτος 2023 αναθεωρήθηκε από 2,5% σε 2,7%, με το ονομαστικό ΑΕΠ της Ισπανίας να έχει ανέλθει σε πλησίον των 1,5 τρισ. ευρώ (συγκεκριμένα

σε 1,498 τρισ. έναντι 1,462 τρισ. ευρώ της προηγούμενης εκτίμησής του). Το Ινστιτούτο αναθεώρησε προς τα άνω και το ρυθμό μεγέθυνσης του ΑΕΠ το 2022, σε 6,2% έναντι 5,8% που ήταν η προηγούμενη εκτίμηση, καθώς και εκείνον του ΑΕΠ το 2021 κατά 3 δέκατα της ποσοστιαίας μονάδας, σε 6,7%. Όπως σημειώνει το ΙΝΕ, εξαιτίας της αύξησης του πληθυσμού της χώρας, το πραγματικό κατά κεφαλήν ΑΕΠ έχει μειωθεί κατά την πενταετία 2019-2023, παρά τους πολύ ικανοποιητικούς ρυθμούς οικονομικής ανάπτυξης της τελευταίας τριετίας, υπερβαίνοντας ελαφρώς το επίπεδο των 30.900 ευρώ. Επιπλέον, η προς τα άνω αναθεώρηση του ΑΕΠ του 2023 οδηγεί σε μείωση της αναλογίας δημοσίου χρέους προς ΑΕΠ κατά σχεδόν τρεις ποσοστιαίες μονάδες, στο 105%.

Εν λόγω αναθεωρήσεις των στοιχείων οικονομικής ανάπτυξης, που οφείλονται πρωτίστως σε προσαρμογές μεθοδολογίας έναντι εκείνης του έτους 2019, έτυχαν θερμής υποδοχής από το οικονομικό επιτελείο της ισπανικής Κυβέρνησης, οποίο έκανε λόγο για «διόρθωση του προηγουμένως υποεκτιμημένου ρυθμού ανάκαμψης της οικονομίας μετά την πανδημία» και για «επιβεβαίωση των κυβερνητικών εκτιμήσεων που μιλούσαν για πολύ μεγαλύτερους ρυθμούς μεγέθυνσης του ΑΕΠ, κατά 6 ως 8 ποσοστιαίες μονάδες». Όπως επισημαίνουν εδώ έγκυροι οικονομικοί αναλυτές, οι παρατηρούμενες διαφορές μεταξύ εκτιμήσεων Κυβέρνησης και στοιχείων

Ινστιτούτου όσον αφορά την ανάπτυξη οφειλόταν κυρίως σε δύο παράγοντες: αφ' ενός την άνθηση ορισμένων κλάδων παραοικονομίας στην μετά την πανδημία εποχή και αφ' ετέρου στον χαμηλότερο αριθμό εργατωρών στην οικονομία, στοιχεία που δεν αντανakλούντο επαρκώς στα επίσημα στοιχεία.

Ανάληψη έργου αξίας 2,3 δισ. ευρώ στο Καζακστάν, από κοινοπραξία ισπανικού ομίλου Técnicas Reunidas και κινεζικού ομίλου Sinopec

Καζαχική κοινοπραξία με επικεφαλής την KazMunayGas, την κρατική εταιρεία πετρελαίου και φυσικού αερίου του Καζακστάν, ανέθεσε την ανάπτυξη μονάδας ατμοπυρόλυσης στην κοινοπραξία του ισπανικού πολυεθνικού ομίλου Técnicas Reunidas (με ειδίκευση στις μηχανολογικές μελέτες και τις κατασκευές υποδομών για τους κλάδους πετρελαίου και αερίου) και του κινεζικού ομίλου Sinopec. Ο όμιλος Sinopec θα παράσχει οικονομική στήριξη για την υλοποίησή του.

Η ανάθεση αυτής της σύμβασης αποτελεί μέρος της στρατηγικής συμφωνίας που υπεγράφη από την Técnicas Reunidas και την Sinopec τον Σεπτέμβριο του προηγούμενου έτους και της οποίας το πρώτο έργο ήταν η ανάθεση δύο μεγάλων εγκαταστάσεων κλασματοποίησης φυσικού αερίου στις εγκαταστάσεις υγροποιημένου φυσικού αερίου (LNG) της ARAMCO στην περιοχή

Riyas στο Al Jubail της Σαουδικής Αραβίας, τον Ιανουάριο τ.ε.

Η επένδυση που απαιτείται για την ανάπτυξη εν λόγω μονάδας πυρόλυσης θα ανέλθει σε περίπου 2,3 δισ. ευρώ, εκ των οποίων το 50% θα κληθεί να καταβάλει ο καθένας από τους εταίρους της κοινοπραξίας. Η εκτέλεση του έργου θα πραγματοποιηθεί μέχρι το τέλος του 2028 και η αμερικανική εταιρεία Lummus Technologies, η οποία ανακοίνωσε πρόσφατα τη συμμετοχή της στο έργο, έχει επιλεγεί από τη Técnicas Reunidas και την Sinoprec, ως δικαιούχος της τεχνολογίας. Η μονάδα πυρόλυσης, η οποία είναι η κύρια μονάδα επεξεργασίας οποιουδήποτε πετροχημικού συγκροτήματος, θα εγκατασταθεί στην επαρχία Atirau, που βρίσκεται στο δυτικό τμήμα της χώρας, στις ακτές της Κασπίας Θάλασσας. Η μονάδα θα χρησιμοποιεί φυσικό αέριο του Καζακστάν για την παραγωγή πετροχημικών προϊόντων και εκτιμάται ότι θα συμβάλει στην παραγωγή περίπου 1.300 κιλτοτώνων (kta) αιθυλενίου.

Σημειώνεται ότι η Técnicas Reunidas και η Sinoprec έχουν εκτελέσει από κοινού περίπου είκοσι συμβάσεις από το 2006 και συμμετέχουν σε κοινοπραξίες μέσω διαγωνισμών σε διάφορες χώρες.

Νέα έκδοση τίτλων χρέους από το ισπανικό Δημόσιο

Το ισπανικό Υπουργείο Οικονομικών εξέδωσε και διέθεσε με επιτυχία, στην δεύτερή του απόπειρα ομολογιακού δανεισμού μετά το καλοκαίρι, τίτλους δημοσίου χρέους συνολικής αξίας 5,562 δισ. ευρώ, τετραετούς,

επταετούς και εικοσαετούς διάρκειας, με τις χαμηλότερες μάλιστα μέσες σχετικές αποδόσεις από τον Ιανουάριο 2023, όπως σημειώνουν εδώ οικονομικοί αναλυτές. Εν λόγω απόπειρα ομολογιακού δανεισμού του ισπανικού Δημοσίου πραγματοποιήθηκε μία ημέρα μετά την ανακοίνωση από την Ομοσπονδιακή Κεντρική Τράπεζα των ΗΠΑ (Federal Reserve) της μείωσης των επιτοκίων, σε μορφή και ένταση μάλιστα που προσδοκούσε η αγορά κεφαλαίων.

Η ζήτηση των επενδυτών παρέμεινε ισχυρή και στην τρέχουσα έκδοση, με τις εντολές αγοράς να υπερβαίνουν τα 9,7 δισ. ευρώ και την αναλογία μεταξύ ζήτησης και προσφοράς να διαμορφώνεται στις 1,7 φορές.

Ειδικότερα, το μεγαλύτερο μέρος της παρούσας έκδοσης αφορούσε τίτλους χρέους (obligaciones) υπολειμματικής διάρκειας επτά ετών, από τη διάθεση των οποίων αντλήθηκαν κεφάλαια 2,384 δισ. ευρώ (έναντι ζήτησης 3,799 δισ. ευρώ) με απόδοση 2,701% και 72 μονάδες βάσης χαμηλότερα από την προηγούμενη προσφορά. Αντίστοιχα, από την διάθεση υποχρεώσεων με υπολειμματική ζωή τεσσάρων ετών και ενός μήνα αντλήθηκαν κεφάλαια 1,404 δισ. ευρώ (έναντι ζήτησης ύψους 2,873 δισ.) με απόδοση 2,478% έναντι 3,197% κατά την προηγούμενη έκδοση. Τέλος, από την διάθεση υποχρεώσεων εικοσαετούς υπολειμματικής διάρκειας αντλήθηκαν 1,774 δισ. ευρώ (ακριβώς όσο η ζήτηση) με απόδοση 3,543% έναντι 3,652% της προηγούμενης δημοπρασίας.

Όπως αναφέρει το Υπουργείο Οικονομικών, η Ισπανία έχει ήδη καλύψει το 81,3% των συνολικών χρηματοδοτικών της αναγκών για το τρέχον έτος, ενώ έχει ήδη εκτελεστεί το 81,9% του κρατικού προγράμματος δανεισμού σε ό,τι αφορά το μεσοπρόθεσμο και το μακροπρόθεσμο. Συνολικά, η χρηματοδοτική στρατηγική του Υπουργείου Οικονομικών για το 2024 προβλέπει συνολική ακαθάριστη αξία των εκδόσεων τίτλων δημοσίου χρέους για το 2024 στα 257,57 δισ. ευρώ. Το Υπουργείο Οικονομικών ανέφερε σχετικά ότι «υπάρχει μεγάλο ενδιαφέρον από διεθνείς και εγχώριους επενδυτές για τα ισπανικά ομόλογα και υψηλή ανθεκτικότητα στη ζήτηση, δεδομένων των χαμηλών spreads κινδύνου έναντι της Γερμανίας και της Γαλλίας, μέσα σε ένα ευρύτερο διεθνές πλαίσιο πτώσης των αποδόσεων».

Η βρετανική Δικαιοσύνη αίρει την αναστολή του δικαιώματος επικαρπίας ισπανικού κρατικού Ομίλου AENA στο αεροδρόμιο Luton έναντι εκκρεμών οφειλών ισπανικού Κράτους

Όπως ανέφεραν στις 23/9 εδώ οικονομικές πηγές, η βρετανική Δικαιοσύνη έχει προχωρήσει σε άρση του «εμπάργκο» που είχαν επιβάλει στις αρχές Αυγούστου οι βρετανικές Αρχές στον ισπανικό κρατικό φορέα διαχείρισης αεροδρομικών υποδομών (Δημόσια Εταιρεία Διαχείρισης Αεροδρομίων – AENA), όσον αφορά τα έσοδά του από την διαχείριση του αεροδρομίου Luton του Λονδίνου, του οποίου ο AENA κατέχει

πλειοψηφικό μερίδιο 51%. Πιο συγκεκριμένα, σύμφωνα με ως άνω ισπανικές πηγές, το Ανώτατο Δικαστήριο της Αγγλίας και της Ουαλίας ήρε το εν λόγω «εμπάργκο» που είχε επιβληθεί τον περασμένο Αύγουστο στο δικαίωμα επικαρπίας της AENA στο αεροδρόμιο Luton, ως αποτέλεσμα αξιώσεων του αμερικανικού ενεργειακού κολοσσού Next Era Energy, έναντι χρεών του ισπανικού κράτους προς αυτόν, της τάξεως των 290 εκατ. ευρώ. Εν λόγω μέτρο βρετανικών Αρχών συνδεόταν με υπόθεση μη πληρωμής από πλευράς ισπανικού Κράτους προμηθειών προς τον αμερικανικών συμφερόντων Όμιλο, στο πλαίσιο και άλλων ανάλογων οφειλών της Ισπανίας προς διεθνείς εταιρείες του κλάδου ανανεώσιμων πηγών ενέργειας (ΑΠΕ), εξαιτίας της απόσυρσης από την ισπανική Κυβέρνηση, το έτος 2013, υπεσχημένων κινήτρων στον τομέα των ΑΠΕ, λόγω αδυναμίας κάλυψης σχετικών κονδυλίων από τον κρατικό προϋπολογισμό. Επισημαίνεται ότι σχετικά με την υπόθεση των εκκρεμών οφειλών προς Όμιλο Next Era, ήδη από το έτος 2019 το εδρεύον στην Ουάσιγκτων Διεθνές Κέντρο Διακανονισμού Επενδυτικών Διαφορών (ICSID - Centro Internacional de Arreglo de Diferencias Relativas a Inversiones) έχει δικαιώσει τον Όμιλο Next Era.

Επισημαίνεται επίσης ότι, όπως αναφέρουν εδώ κλαδικές πηγές, τα τελευταία χρόνια η Ισπανία έχει συσσωρεύσει οφειλές συνολικού ύψους 1,56 δισ. ευρώ προς διεθνείς Ομίλους που επλήγησαν από την απόφαση

αναδρομικής απόσυρσης πριμοδοτήσεων έργων ΑΠΕ, στις οποίες πρέπει να προστεθούν επιπλέον 310 εκατ. ευρώ που αφορούν αποζημιώσεις, δικαστικά έξοδα, αμοιβές δικηγόρων και τόκους υπερημερίας. Σε σχετική ειδοποίηση που απέστειλε στην ισπανική Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς (CNMV), Όμιλος AENA ενημέρωσε, σύμφωνα με τις ισπανικές πηγές, ότι μετά την επιβολή του εναντίον της «παγώματος» στις αρχές Αυγούστου, είχε ξεκινήσει διαβουλεύσεις με τη Next Era, υπερασπιζόμενος την θέση του ότι «η AENA δεν αποτελεί μέρος των δικαστικών διαδικασιών για την αναγνώριση και την εκτέλεση των προαναφερθεισών διαιτητικών αποφάσεων, ούτε είχε ενημερωθεί σχετικά με τη λήψη προληπτικών μέτρων εναντίον της». Ως αποτέλεσμα των επαφών μεταξύ AENA και Next Era, τουλάχιστον με βάση τις ισπανικές κλαδικές πηγές, οι νομικοί εκπρόσωποι του αμερικανικού Ομίλου φαίνεται ότι κατανόησαν πως τα περιουσιακά στοιχεία της AENA που είχαν τρόπον τινά «δεσμευθεί» με βάση την προηγούμενη δικαστική απόφαση, δεν συνιστούσαν άμεσα περιουσιακά στοιχεία του ισπανικού Κράτους και κατ' αυτόν τον τρόπο αποδέχθηκαν την «αποσύνδεση» της AENA από την υπόθεση διεκδίκησης των αξιώσεων της Next Era έναντι της Ισπανίας. Με εκκίνηση το εν λόγω γεγονός, το βρετανικό Ανώτατο Δικαστήριο εξέδωσε απόφαση στις 19/9, αναστέλλοντας ουσιαστικά τα ασφαλιστικά μέτρα που είχαν επιβληθεί προηγουμένως στην AENA. Η άρση του προσωρινού αποκλεισμού σημαίνει

πρακτικά ότι Όμιλος Next Era είναι επιφορτισμένος με το να διεκπεραιώσει τα εναπομείναντα διαδικαστικά ζητήματα, καθώς και με το να αναλάβει το κόστος της νομικής διαδικασίας.

Επισημαίνεται ότι πέραν του Ην. Βασιλείου, Όμιλος AENA διαχειρίζεται 48 αεροδρόμια στην Ισπανία, ενώ διαθέτει παρουσία σε άλλα 20 σε τρεις χώρες, στη Βραζιλία, στο Μεξικό και στην Τζαμάικα. Στο Ην. Βασίλειο, πέραν του αεροδρομίου Luton του οποίου κατέχει μερίδιο 26%, AENA ετοιμάζεται σύμφωνα με ισπανικές πηγές να παρουσιάσει τελική προσφορά για να προσπαθήσει να αποκτήσει τη διαχείριση των αεροδρομίων Aberdeen, Γλασκόβης και Σαουθάμπτον από τους κατασκευαστικούς Ομίλους Ferrovial και Macquarie, ενώ έχει βλέψεις και για σειρά άλλων βρετανικών αεροδρομίων. Επίσης, στις αρχές του τρέχοντος έτους η AENA είχε καταθέσει προσφορά για την εξαγορά του αεροδρομίου του Εδιμβούργου στη Σκωτία, ωστόσο τελικά στον διαγωνισμό εκείνο επικράτησε ο γαλλικός κατασκευαστικός Όμιλος Vinci.

Κινεζική χρηματοδότηση μεγάλου έργου εξόρυξης ποτασίου στην Ισπανία

Όπως αναφέρουν εδώ οικονομικές πηγές, τρεις κινεζικών συμφερόντων εταιρείες αναμένεται να χρηματοδοτήσουν το μεγαλύτερο έργο εξόρυξης ορυκτών κοιτασμάτων της Ισπανίας, ύψους 200 εκατ. ευρώ. Πιο συγκεκριμένα, εν λόγω έργο, οποίο θα απαιτήσει κυβερνητική άδεια, αφορά στην

κατασκευή ορυχείου ποτασίου στην Αυτόνομη Κοινότητα της Ναβάρρα, έκτασης 250 τετρ. χιλιομέτρων και θα χρηματοδοτηθεί κατόπιν συμφωνίας που συνήφθη μεταξύ των κινεζικών κολοσσών Yankuang Energy Group, Beijing Energy International Holding και της σιγκαπουριανής Singapore Taizhong Global Development που θα εισφέρουν το επενδυτικό κεφάλαιο και της ιδιοκτήτριας της γης όπου θα κατασκευαστεί το έργο, ισπανο-αυστραλιανής Highfield. Σύμφωνα με οικονομικούς αναλυτές, στόχος του έργου, το οποίο αποτελεί το μεγαλύτερο έργο εξόρυξης σε εξέλιξη στην Ισπανία, αποτελεί η προμήθεια ποτασίου, βασικού ορυκτού για την παραγωγή λιπασμάτων, οποία επηρεάστηκε σε μεγάλο βαθμό αρνητικά από τον πόλεμο στην Ουκρανία.

Πηγές της Highfield, η οποία έχει καταστατική έδρα στην Παμπλόνα της Ισπανίας, είναι, ωστόσο, εισηγμένη στο Χρηματιστήριο της Αυστραλίας, αναφέρουν πως έχουν εκδοθεί οι άδειες κατασκευής του έργου από τις Αυτόνομες κοινότητες της Αραγονίας και της Ναβάρρας, όπου βρίσκεται η υπό εκμετάλλευση γη, και έχουν ήδη ολοκληρωθεί όλες οι προπαρασκευαστικές της κατασκευής εργασίες. Σύμφωνα με το σχεδιασμό του έργου, Highfield προγραμματίζει να αξιοποιήσει τις επενδύσεις 200 εκατ. ευρώ από τις κινεζικές εταιρίες για τη χρηματοδότηση της πρώτης φάσης κατασκευής.

Για την κατασκευή του έργου θα εισαχθούν στο μετοχικό κεφάλαιο της Highfield οι τρεις

Ασιάτες επενδυτές, κατόπιν αύξησης κεφαλαίου, ενώ οικονομικές πηγές αναφέρουν σε εξέλιξη διαπραγμάτευση για την εισαγωγή μιας πέμπτης εταιρείας μετόχου, χωρίς να είναι γνωστή έως τώρα η ταυτότητά της. Ασιατικός Όμιλος Yankuang - μεγάλη κινεζική εταιρία εξόρυξης, ειδικευμένη στην εξόρυξη άνθρακα και εισηγμένη στα χρηματιστήρια της Σαγκάης και του Χονγκ Κονγκ – ηγείται του έργου εισφέροντας 80 εκατ. ευρώ και θα αποτελέσει το μεγαλύτερο μέτοχο της εταιρείας ενώ, παράλληλα, συμφώνησε και την πώληση στην ισπανο-αυστραλιανή εταιρεία αντίστοιχου έργου στον Καναδά, αξίας 256 εκατ. ευρώ, το οποίο βρίσκεται υπό κατασκευή και δεν έχει εξασφαλίσει ακόμη περιβαλλοντικές άδειες. Μέτοχοι της εταιρείας θα καταστούν, επίσης, η Beijing Energy Global Development, εταιρεία ηλεκτροδότησης προσανατολισμένη στις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, οποία συνεισφέρει περίπου 45 εκατ. ευρώ και η Singapore Taizhong Global Development, εταιρεία εμπορίας χονδρικής, με συνεισφορά 27 εκατ. ευρώ. Κατά τις ως άνω εταιρικές πηγές, το κεφάλαιο για την ανάπτυξη της πρώτης φάσης του έργου ανέρχεται στα 450 εκατ. ευρώ και το υπολειπόμενο ποσό θα καλυφθεί με τραπεζικό δανεισμό αξίας 321 εκατ. ευρώ από μεγάλα διεθνή τραπεζικά ιδρύματα όπως η BNP Paribas, η Société Générale, η Natixis, η ING και η HSBC. Επιπλέον, η Highfield αναζητά βραχυπρόθεσμη χρηματοδότηση για περίπου 14 εκατ. ευρώ έως ότου ολοκληρωθεί

η αύξηση κεφαλαίου. Τέλος, σημειώνεται ότι σύμβουλοι της συναλλαγής ήταν η Morgan Stanley, Baker McKenzie, Minter Ellison και Herbert Smith Freehills.

Επισημαίνεται ότι η διάρκεια λειτουργίας του ορυχείου υπολογίζεται σε 30 έτη, με την εξόρυξη να υπολογίζεται σε 1 εκατ. τόνους ετησίως και σε 340 εκατ. ευρώ κέρδη προ τόκων, φόρων και αποσβέσεων. Παράλληλα, η εξόρυξη ποτασίου εξυπηρετεί τη στρατηγική αυτονομίας της Ε.Ε. σε στρατηγικούς τομείς, καθώς το ποτάσιο κρίνεται θεμελιώδες για την παραγωγή λιπασμάτων.

Υπενθυμίζεται, ωστόσο, ότι εν λόγω έργο δεν έχει λάβει ακόμη όλες τις σχετικές κανονιστικές άδειες και ιδιαιτέρως αυτή του υπουργικού συμβουλίου, οποία απαιτείται σε περιπτώσεις ξένων επενδύσεων σε στρατηγικούς τομείς, όπως εν προκειμένω, η εξόρυξη ποτασίου. Σύμφωνα με εκτιμήσεις οικονομικών αναλυτών, εν λόγω αδειοδότηση αναμένεται να προκαλέσει ανησυχία αναφορικά με τον έλεγχο του τομέα από κινεζικών συμφερόντων Ομίλους και εξ αυτού του λόγου η συναλλαγή αναμένεται να ολοκληρωθεί μέχρι το 2025.

Eurofish Διεθνές Συνέδριο για την Αλιεία και Υδατοκαλλιέργεια Πορεία προς μια κυκλική οικονομία (Μαδρίτη 25-26.9.2024)

Το διήμερο 25-26/9 τ.ε. πραγματοποιήθηκε στην Μαδρίτη Διεθνές Συνέδριο για την Αλιεία και την Υδατοκαλλιέργεια με τίτλο «Πορεία προς μια Κυκλική Οικονομία», υπό την

διοργάνωση του -εδρεύοντος στη Δανία- Διεθνούς Οργανισμού για την Ανάπτυξη της Αλιείας και της Υδατοκαλλιέργειας στην Ευρώπη (Eurofish), σε συνεργασία με το ισπανικό Υπουργείο Γεωργίας, Αλιείας και Τροφίμων. Το Συνέδριο παρακολούθησαν εναλλάξ ο Επικεφαλής του Γραφείου ΟΕΥ και η Γραμματέας Ο.Ε.Υ. κα Οικονόμου. Στόχος του Συνεδρίου ήταν η διερεύνηση των δυνατοτήτων που συναντώνται στην αλιεία και την υδατοκαλλιέργεια για την υιοθέτηση πρακτικών κυκλικής οικονομίας, η ανάδειξη της αναγκαιότητας για την αποκλιμάκωση / απεμπλοκή του αλιευτικού στόλου από τις ανθρακούχες εκπομπές, καθώς και η παρουσίαση προοπτικών για την διαχείριση και αξιοποίηση των αποβλήτων στην υδατοκαλλιέργεια και την αλιεία, μέσω ανταλλαγής καινοτόμων ιδεών και βέλτιστων πρακτικών.

Στο Συνέδριο συμμετείχαν εκπρόσωποι από την Eurofish, ισπανικούς φορείς, εκπρόσωποι χωρών της Ε.Ε, καθώς και της Ευρ. Επιτροπής, του FAO, χωρών της περιοχής της Μαύρης Θάλασσας, του Καυκάσου και της Κεντρικής Ασίας, εκπροσωπώντας κυβερνητικά θεσμικά όργανα, την κοινωνία των πολιτών, τον ιδιωτικό τομέα και διακυβερνητικούς Οργανισμούς.

Κατά την πρώτη ημέρα (25/9), το Συνέδριο προλόγισε η Γενική Γραμματέας Αλιείας του ισπανικού Υπουργείου Γεωργίας, Αλιείας και Τροφίμων, κα Μαρία Isabel Artime García, καλωσορίζοντας τους συμμετέχοντες και υπερθεματίζοντας της σπουδαιότητας της

συμμόρφωσης στους κανόνες για την «πράσινη μετάβαση» και την «απανθρακοποίηση» των αλιευτικών στόλων, προκειμένου να επιτευχθεί ο στόχος μιας παγκόσμιας πράσινης και βιώσιμης οικονομίας, εν όψει των διεθνών σύγχρονων προκλήσεων, όπως η κλιματική αλλαγή, η κρίση στον ενεργειακό τομέα, η επιτακτική ανάγκη «απανθρακοποίησης» της οικονομίας κ.α.

Εισηγήσεις πραγματοποιήθηκαν την πρώτη ημέρα, μεταξύ άλλων, από τον κ. Marco Frederiksen, Διευθυντή της Eurofish, από τον κ. Andreas Bach, Διευθυντή του Σουηδικού Ινστιτούτου Ερευνών RISE, τον κ. Esben Sverdrup Jensen, Διευθυντή της Δανικής Οργάνωσης Παραγωγών Πελαγικών Πλοίων (DPPO), τον κ. William Griffin, Σύμβουλο Αλιείας του Οργανισμού Τροφίμων και Γεωργίας των Ηνωμένων Εθνών (FAO), τον κ. Javier Ojeda González Posada, Γενικό Γραμματέα της Ισπανικής Ένωση Επιχειρήσεων Υδατοκαλλιέργειας APROMAR (Asociación Empresarial de Acuicultura Española), καθώς και από εκπροσώπους Πανεπιστημιακών Ιδρυμάτων (Πανεπιστήμιο Stirling Ηνωμένου Βασιλείου, Πανεπιστήμιο Γεωπονίας και Επιστημών Ζωής Ουγγαρίας). Ειδική μνεία γίνεται αναφορικά με εισήγηση κ. Alfonso Villares Bermúdez, Συμβούλου για θέματα θαλάσσης της Κυβέρνησης της Αυτόνομης Κοινότητας Γαλικίας, σχετικά με τις προσπάθειες για την απαλλαγή του ισπανικού αλιευτικού στόλου από εκπομπές άνθρακα και την στροφή σε εναλλακτικά

καύσιμα όπως LNG (Liquefied Natural gas), LPG (Liquefied Petroleum Gas), μεθανόλη, βιοκαύσιμα, υδρογόνο ή αμμωνία, στο πλαίσιο της προσπάθειας μείωσης των ρύπων κατά 40% έως το 2040. Συγκρατείται επίσης «ένσταση» εκπροσώπου της Κροατίας σχετικά με τους στόχους περί μείωσης ρυπογόνων εκπομπών CO₂ σε χώρες με μικρό και «γερασμένο αλιευτικό στόλο» (όπως η Κροατία), όπου η μετατροπή των σκαφών ή χειρότερα η αντικατάστασή τους με «πράσινα σκάφη» αποτελεί δύσκολο έργο.

Την δεύτερη ημέρα, κατ' αρχάς ολοκληρώθηκε η σειρά εισηγήσεων της πρώτης ημέρας σχετικά με την αξιοποίηση των υπολειμμάτων και υποπροϊόντων της ιχθυοκαλλιέργειας με την εισήγηση του κ. Remigiusz Panicz από το Πανεπιστήμιο Τεχνολογίας West Pomeranian της Πολωνίας, ενώ πραγματοποιήθηκε ο τρίτος κύκλος εισηγήσεων της θεματικής ενότητας αξιοποίησης υπολειμμάτων και υποπροϊόντων της αλιευτικής δραστηριότητας, με τις εισηγήσεις των κ.κ. Juan Carlos Martín Fragueiro, Διευθυντή της ισπανικής οργάνωσης παραγωγών OPROMAR, της κας Ingrid Undeland, Καθηγήτριας στο Πανεπιστήμιο Τεχνολογίας από τη Σουηδία, του κ. Ixai Salvo Borda της Eurofish, του κ. Bruno Iñarra από το ισπανικό Κέντρο Έρευνας Αλιείας και Διατροφής (AZTI), του κ. Jónas R. Viðarsson, Διευθυντή Επιχειρηματικής Ανάπτυξης του ισλανδικού αλιευτικού Ομίλου Matís και του κ. Gonzalo Reguera Diaz de Terán, Διευθυντή Υποδομών

και Καινοτομίας της Mercamadrid. Παρουσιάσεις ήταν όλες εξαιρετικές, με ιδιαίτερα ενδιαφέρουσες κατά την άποψη του Επικεφαλής του Γραφείου ΟΕΥ εκείνες του εκπροσώπου της Eurofish σχετικά με τις μη διατροφικές βιομηχανικές χρήσεις του ψαριού, του εκπροσώπου του ισπανικού ερευνητικού κέντρου AZTI σχετικά με την αξιοποίηση των υδάτινων πόρων κατά την επεξεργασία ψαριών, του εκπροσώπου από την Ισλανδία σχετικά με την καινοτομία στον τομέα κυκλικής οικονομίας στην αλιεία και την επεξεργασία ιχθυηρών στην Ισλανδία, καθώς και του υπευθύνου της Mercamadrid που ανέπτυξε το σύστημα ανακύκλωσης και αξιοποίησης των υλικών που χρησιμοποιεί η τεράστια αγορά νωπών της Μαδρίτης.

Συμμετοχή Ελλάδας ως τιμώμενης χώρας σε διεθνές συνέδριο κλάδου real estate με τίτλο “The District” (Βαρκελώνη, 25-27 Σεπτεμβρίου 2024)

Το διάστημα 25-27 Σεπτεμβρίου τ.ε. πραγματοποιήθηκε η συμμετοχή της Enterprise Greece στην φετινή 3^η διοργάνωση του διεθνούς συνεδρίου κλάδου real estate που φέρει τίτλο “The District” και έλαβε χώρα στο διεθνές εκθεσιακό κέντρο Βαρκελώνης (Fira Barcelona Gran Vía), συγκεκριμένα στο Hall 1. Σημειώνεται ότι η Enterprise Greece εκπροσώπησε την Ελλάδα που είχε προσκληθεί από τους ιδιώτες διοργανωτές Next Business Exhibitions-NEBEXT) ως τιμώμενη χώρα στη φετινή έκδοση του συνεδρίου. Επισημαίνεται ότι Γραφείο

μας, όπως και αρκετά Γραφεία ΟΕΥ εδώ Πρεσβειών, τηρεί καλές σχέσεις με εν λόγω εταιρεία, οποία διοργανώνει μικρότερου μεγέθους -σε σύγκριση με τις μεγάλες εμπορικές εκθέσεις της Βαρκελώνης και της Μαδρίτης- συνέδρια και εκθέσεις, που είναι ωστόσο πολύ στοχευμένες και εξειδικευμένες, με αποτέλεσμα να διαθέτει καλή φήμη και να χαίρει εκτίμησης από πολλούς ισπανικούς κλαδικούς φορείς. Το Γραφείο ΟΕΥ, στο οποίο απευθύνθηκαν αρχικά οι διοργανωτές, αφού ενδιαφέρθηκε η Enterprise Greece να μετάσχει, μεσολάβησε για συνεννοήσεις με τη NEBEXT, ενώ προέβη σε εκτεταμένη διαφημιστική «καμπάνια» της ελληνικής συμμετοχής ως τιμώμενης χώρας, τόσο δια ηλεκτρονικής αλληλογραφίας όσο και σε μέσα κοινωνικής δικτύωσης.

Η Enterprise Greece εκπροσωπήθηκε από την κα Δήμητρα Πραγκάλου, στέλεχος της Διεύθυνσης Προσέλκυσης Επενδύσεων, η οποία, μεταξύ άλλων συμμετείχε κατ' αρχάς ως ομιλήτρια σε πάνελ την πρώτη ημέρα του συνεδρίου (25/9) μαζί με άλλους δύο ακόμη ομιλητές προερχόμενους από τον κτηματομεσιτικό κλάδο από την Ισπανία και το Μεξικό, με θέμα “Cross-Border Investment Opportunities”, δίνοντας εξαιρετικού περιεχομένου και ποιότητας απαντήσεις σε ερωτήσεις της συντονίστριας σχετικά με το γενικότερο επενδυτικό κλίμα και τις ευκαιρίες στον κλάδο ακινήτων στην Ελλάδα. Επιπλέον, την τρίτη και τελευταία ημέρα του συνεδρίου (27/9), η κα Πραγκάλου πραγματοποίησε 15λεπτη παρουσίαση σχετικά με τις

επενδυτικές ευκαιρίες που παρουσιάζει η Ελλάδα στον τομέα της αγοράς ακινήτων, με τίτλο "The Greek Real Estate Market. Opportunities and Trends". Η κα Πραγκάλου δέχθηκε αρκετές επισκέψεις στο καλαίσθητο ελληνικό περίπτερο επιφάνειας 20 τ.μ. που διέθεσαν και κατασκεύασαν οι διοργανωτές, από εκθέτες, επενδυτικά Ταμεία, Ομίλους real estate developers, χρηματοδοτικούς οργανισμούς κ.α., ενώ οι διοργανωτές σχεδίασαν ορισμένα προκαθορισμένα ραντεβού με σημαντικούς ισπανικούς developers, όπως ο Όμιλος AEDAS Homes με άμεσο -αλλά σε προκαταρκτική / διερευνητική φάση- ενδιαφέρον να αναπτύξει συστηματικά συγκροτήματα κατοικιών στην Ελλάδα. Την έκθεση επισκέφθηκε επίσης η ελληνική κτηματομεσιτική εταιρεία Iland, προς ανάπτυξη επαφών με εκθέτες και επισκέπτες στη Fira Barcelona.

Το σημαντικό εν λόγω συνέδριο – έκθεση του κτηματομεσιτικού κλάδου στην Ισπανία, έχει καθιερωθεί ως ένα από τα κύρια σημεία συνάντησης για τον τομέα των ακινήτων διεθνώς, τουλάχιστον σε ευρωπαϊκό επίπεδο, προσελκύοντας κατ' εκτίμηση έως και 12.000 συμμετέχοντες από περισσότερες από 30 χώρες, οι οποίοι συνδέονται με τον κόσμο των επενδύσεων σε ακίνητα, τραπεζικούς φορείς, εκπροσώπους κρατικών φορέων και Αρχές τοπικής αυτοδιοίκησης, μεταξύ των οποίων οι Αυτόνομες Κοινότητες Μαδρίτης και Καταλονίας, οι Δήμοι Μαδρίτης, Βαρκελώνης και Μπιλμπάο που συμμετείχαν με μεγάλα περίπτερα φέτος. Μετείχαν επίσης επενδυτικά

Ταμεία και χρηματοοικονομικές οντότητες που συνδέονται με τη στέγαση όπως οι Όμιλοι Blackstone, Cerberus, BlackRock, οι μεγάλες εγχώριες τράπεζες Banco Santander και CaixaBank, μεταξύ άλλων. Πλήρης κατάλογος εκθετών μπορεί να αναζητηθεί στην ιστοσελίδα:

https://thedistrict.ticketsnebext.com/the_district_2024/es/Company/Search?_gl=1*163ej52*_gcl_au*MTcxNDYzNDk5MC4xNzI0Nzc0ODI0*_ga*MTg5ODg0OTU3OS4xNzI0Nzc0ODIx*_ga_33EK3CCK6*MTcyNzM3NTgxMS4zLjAuMTcyNzM3NTgxMS42MC4wLjA. Επιπλέον, η

ατζέντα και το πλήρες πρόγραμμα του συνεδριακού σκέλους που περιέλαβε συνολικά 417 ομιλητές προερχόμενους από την παγκόσμια αγορά ακινήτων, μπορεί να εντοπιστεί στις ιστοσελίδες:

<https://www.thedistrictshow.com/agenda-2024>

και <https://www.thedistrictshow.com/agenda-speakers>, αντίστοιχα.

Ιδιαίτερη προσοχή αποδίδεται από το συνέδριο στις επενδυτικές ευκαιρίες για τον κλάδο των τουριστικών ακινήτων, δεδομένου ότι η Ισπανία θεωρείται πως αναδεικνύεται σε κορυφαία χώρα στην Ευρώπη για επενδύσεις στον ξενοδοχειακό τομέα το 2024, με ιστορικά υψηλό αριθμό τουριστών και επίπεδο τουριστικών εσόδων που τοποθετούν την Ισπανία ως κύριο προορισμό για τον τομέα των ακινήτων στην Ε.Ε., με έμφαση στα ξενοδοχειακά ακίνητα. Μεταξύ των ζητημάτων που εξετάστηκαν φέτος ήταν η στεγαστική κρίση που επηρεάζει ιδιαίτερα τους νέους, οι

στρατηγικές συνεργασίας δημόσιου-ιδιωτικού τομέα, οι μεταβολές σε σχέση με τον τρόπο ζωής και την κινητικότητα και άλλα θέματα όπως η απεξάρτηση από τον άνθρακα και η βιωσιμότητα του κλάδου ακινήτων.

Ο Επικεφαλής του Γραφείου ΟΕΥ επισκέφθηκε την “The District” την πρώτη ημέρα λειτουργίας της, παρέστη στο πάνελ που συμμετείχε η κα Πραγκάλου, ενώ συμμετείχε επίσης στο γεύμα δικτύωσης που παρέθεσαν οι διοργανωτές το μεσημέρι, με τη συμμετοχή αρκετών επιχειρηματιών και εκπροσώπων Ομίλων της κτηματαγοράς και των επενδύσεων. Στην έναρξη του γεύματος έγινε αναφορά από τον Πρόεδρο της έκθεσης, κ. Juan Velagos, στην παρουσία της Ελλάδος ως τιμώμενης χώρας στη φετινή έκδοση, ο οποίος μάλιστα κάλεσε τους παρευρισκόμενους να μας προσεγγίσουν για να διερευνήσουν τις δυνατότητες ανάπτυξης συνεργασιών και επενδυτικής δραστηριοποίησης στην Ελλάδα. Πρόεδρος έκθεσης ενεχείρισε μάλιστα αναμνηστικό δώρο στην κα Πραγκάλου. Εντυπώσεις του Επικεφαλής του Γραφείου ΟΕΥ από την ημέρα της παρουσίας του, αλλά και από το διάστημα προετοιμασίας της συμμετοχής, υπήρξαν άριστες σε ό,τι αφορά τους διοργανωτές. Επίσης, στη διάρκεια της έκθεσης, αισθανθήκαμε ότι είχαμε στήριξη και συνδρομή των διοργανωτών και ιδιαίτερα της κας Diana Ferreón, αρμόδιας πωλήσεων της NEBEXT.

Η εντύπωση του Επικεφαλής του Γραφείου ΟΕΥ από την έκθεση αυτή καθ’ εαυτή είναι ότι πρόκειται κατά βάση για εμπορική εκδήλωση ιβηρικής εμβέλειας, με περιορισμένη έως ανύπαρκτη διεθνή συμμετοχή εκθετών. Ωστόσο, από την άλλη πλευρά, επειδή η Ισπανία είναι μεγάλη και σημαντική κτηματομεσιτική αγορά ιδιαίτερα στον τομέα της δευτερεύουσας, θερινής κατοικίας, με μεγάλες εν γένει οικιστικές ανάγκες και έντονη οικιστική δραστηριότητα, συγκεντρώνει το ενδιαφέρον πολλών μεγάλων -αλλά και μεσαίου μεγέθους και μικρότερων- επενδυτικών και χρηματοδοτικών Ομίλων από το εξωτερικό, αρκετών από αυτούς παγκόσμιας εμβέλειας.

Υπό αυτή την έννοια, η συστηματική συμμετοχή ελληνικών εταιρειών υπό εθνικό περίπτερο της Enterprise Greece θα μπορούσε να αποδειχθεί σε μεσοπρόθεσμο χρονικό ορίζοντα εξαιρετικά χρήσιμη, εφ’ όσον φυσικά τα κόστη συμμετοχής δεν είναι υψηλά. Επίσης οι διοργανωτές έχουν υποσχεθεί μετά το πέρας της έκθεσης να αποστείλουν εμπειρισταωμένη πληροφόρηση και στοιχεία σχετικά με τα αποτελέσματά της, προκειμένου να αξιολογηθεί από πλευράς Enterprise Greece η προοπτική συνέχισης της ελληνικής συμμετοχής.

**ΓΡΑΦΕΙΟ ΟΕΥ ΠΡΕΣΒΕΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΣΤΗ ΜΑΔΡΙΤΗ**

1. Σε περίπτωση αναδημοσίευσης, παρακαλείστε όπως αναφέρεται η πηγή.
2. Εφ' όσον δεν επιθυμείτε πλέον να λαμβάνετε τα Ενημερωτικά Δελτία του Γραφείου ΟΕΥ Μαδρίτης, παρακαλείστε όπως αποστείλετε σχετικό μήνυμα στο ηλεκτρονικό ταχυδρομείο μας (ecocom-madrid@mfa.gr).
3. Τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που συλλέγονται από το Υπουργείο Εξωτερικών, παρέχονται από τα υποκείμενα αυτών εκουσίως και χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για παροχή ενημέρωσής τους ή για στατιστικούς σκοπούς. Η διαχείριση και προστασία των προσωπικών δεδομένων υπόκειται στα οριζόμενα στο εθνικό, κοινοτικό και διεθνές δίκαιο, σχετικά με την προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, όπως εκάστοτε ισχύει (Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την προστασία προσωπικών δεδομένων από το Υπουργείο Εξωτερικών: βλ. <http://www.agora.mfa.gr/prostasia-prosopikon-dedomenon>).
4. Οι πληροφορίες που περιλαμβάνονται στο παρόν Ενημερωτικό Δελτίο προέρχονται τόσο από επίσημες πηγές (Εθνική Στατιστική Υπηρεσία, Κεντρική Τράπεζα, ιστοσελίδες Υπουργείων και δημοσίων φορέων κ.α.), όσο και από ειδήσεις σε έντυπα και άλλα μέσα μαζικής ενημέρωσης. Το Γραφείο ΟΕΥ Μαδρίτης τηρεί επιφύλαξη ως προς τις ειδησεογραφικές πηγές, για τις οποίες δεν εγγυάται την ακρίβειά τους.